В. И. Ленин номли Қизил майдонда 11-қурилиш трестига қарашли 17-қурилиш бошқармасининг моҳир қурувчилари кўпқаватли маъмурий бинони барпо этмоқдалар.

Бошқарма меҳнатсеварлари бу бинони Октябрнинг 50 йиллигига қуриб битказишмоқчи.

СУРАТДА: қурилишда ишлаётган моҳир электр пайвандчи Бобоқул Ашуров.

А. Тўраев фотоси.

СПОРТЧИЛАР ШАҲАРЧАСИ ҚАД КЎТАРМОҚДА

Матбуотда пойтахтимизда олимпиада шаҳарчаси қурилиши ҳақида хабар берилганига деярлик кўп вақт бўлгани йўқ. Чиндан ҳам бу хабар ўша пайтда орзу-хаёлдек бўлиб туюлган эди. Бироқ, ўн-йигирма йилдан кейин эмас, балки ҳозирнинг ўзидаёқ шаҳарча кундан-кунга кўз олдимизда намоён бўлиб, қулоч ёзмоқда. Минглаб толмас мушакли спортчи йигит-қизларнинг, ишқибозларнинг овозлари янграшига оз қолди.

Мана, биз катта қурилиш майдонидамиз. Кечагина ўт босиб ётган бу ер бугун ўзгача манзара касб этган Бу шаҳарчага келганимизда иш куни тугашига андек вақт қолган эди.

Олдимизда «Россия» меҳмонхонасини эслатувчи 6 қаватлик иморат мағрур бўй чўзиб, ўзини кўз-кўз қиляпти. Бинокорлар ишга шунчалик берилиб кетганларки, ҳавонинг совуқлигига қарамасдан, уларнинг лоларанг юзларида тер маржонлари қалқиган...

Прорабни ўз ишхонасида иш кунига якун ясаётган пайтда учратдик. Ўрта бўйли оқ, думалоқ юзли 30 ёшлардаги бу йигит Собир Олимжонов бўлади. У мақсадимизни билиши билан:

— Биз газетага ёзгудек иш қилолмадик чоғи. Бу қилган ишларимизни ҳали иш деб ҳисобламаймиз. Биласизми, зилзила рўй бермаганида, бу шаҳарча қурилиши авжига чиққан бўларди. Қурилиш бутунлай тўхтаб қолмаган бўлса ҳам, суръат пасайгани йўқ. Кўпчилик техника ва ишчи кучи бошқа қурилиш майдонларига сафарбар этилди. Ҳозирнинг ўзида ўнга яқин объектда иш олиб боряпмиз.

Спортчилар шаҳарчасида бугунгача 456 ўринга мўлжалланган ётоқхона биносининг ғишти териб бўлинди.

Собир ака бизни қурилиш майдони билан бирма-бир таништириш учун йўл бошлади. Биз томоша қилаётган 6 қаватли меҳмонхона жуда ҳам данғиллама қилиб қурилган. Унинг 6-қаватида спортчиларнинг ёзда мириқиб дам олишлари учун шабадагоҳ шийпон бўлади.

Бу ётоқхона ёнида қурилган яна бир қаватли уйда бир йўла 200 киши овқатлана олади. Яна бир қаватли уйлар эса спортчиларнинг ечинадиган ва чўмиладиган хоналаридир. Мана шулар учун 2 километрдан ортиқ иситиш ва водопровод линиялари ўтказилди.

Шаҳарча билан танишар эканмиз, баланд тупроқ уйилган жойдан чиқиб қолдик. Тупроқ уюми устидан стадионни эслатувчи доира шаклидаги ажойиб мусобақа майдонини томоша қилдик.

— Кўраётганингиз велотрек учун майдончадир. Бу чуқурликни бульдозер ва скрперлар ёрдамида тайёрладик. Мана бу томонларда эса баскетбол ва волейбол майдонлари бўлади.

Биз бетон қоришмаси тайёрлайдиган агрегат олдида ишлаётган ишчилар ёнига бордик. Булар Александр Богачев бошчилигидаги комплекс бригада аъзоларининг бир группаси. Бу ерда Г. Муҳамедов, А. Абдураззоқов, У. Раҳимов, В. Васильев каби йигитларнинг номлари қурилишда фахр билан тилга олинади.

Шу ташландиқ майдонга ўзгача кўриниш бахш этиб, жон киритаётган «сеҳргар» йигитлар 159-қурилиш тресги 10-қурилиш бошқармасининг азамат бинокорлари эди.

Азаматлар ҳузурида гўё спорт мусобақаларини томоша қилганмиз-у, бу мусобақаларда ўз севимли командамиз ғалаба қозонганидан ҳурсанд бўлгандек, хушчақчақ қайтдик.

Ш. ХОЛМУРОДОВ.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши.
6 ЯНВАРЬ 1967 й.
ЖУМА
№ 5 (160).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ДАРСЛАР ЭКРАНДА

Қўнғироқ чалиниб, ўқувчилар синфга киришди. Дарс бошланди. Аммо бу дарс одатдаги машғулотлардан эмасди. Доска ўрнида экран. Унда ўқувчилар навбатдаги дарслик фильмини кўряптилар. Дарс география фани бўйича бўлиб, унда ўқувчилар темани экранда ўз кўзлари билан кўриб ўқитувчининг сўзини тингламоқдалар. Болгария. Унинг чегаралари, саноати, қишлоқ хўжалиги, аҳолисининг миллий урф-одатлари, табиий шароити ва бошқалар ўқувчиларнинг кўз ўнгида намойиш қилинмоқда. Ўқувчилар фильм-дарсликни эътибор бериб кўрдилар ва тингладилар. Фильм тугади; ўқитувчи ўқувчилардан сўради: — қани, ўтилган тема юзасидан кимда қандай саволлар бор. Саволлар кам бўлди. Чунки тема жуда яхши тушунилган эди.

Ҳақиқатдан ҳам дарс жуда мазмунли ва тушунарли бўлди. Бу Тошкентдаги 185-ўрта мактабда олиб борилаётган янгича дарс усулларидан бири. Янгиликлар эса бу мактабда жуда кўп. Икки йилдирки, мактаб директори Асхад ака Бектемиров ўқувчиларга дарс беришнинг мана шундай янги усули устида ишлаб, уни тажрибада синаб келмоқда.

Мактабда фан ва техниканинг янги ютуқларидан кенг фойдаланиш, уларни химия, физика лабораторияларида, дарсларда жорий қилиш кенг йўлга қўйилган. Физика лабораториясининг ўзи бир дунё. Ҳар қандай қонунлар сири очилади бу ерда. Ўқувчилар учун ҳамма қулайликлар яратилган. Мактабда аҳил ўқитувчилар коллективи томонидан физик стендлар, янги плакатлар, географик топишмоқлар, электр стенд-карталари каби ўқувчиларни билимга, фан-техника сирларини эгаллашга чорловчи янгиликлар қўйилган. Яқинда бу мактабда Ўзбекистоннинг 300 дан ортиқ мактабларидан келган директорлар семинар ўтказишди. Семинарда мактаб директори Асхад ака Бектемиров «Мактабларда фан ва техника воситаларидан фойдаланиш» деган темада доклад қилди. Меҳмонлар мактабдаги янгиликлар ва дарс беришнинг янгича усуллари билан танишишди, тажриба алмашишди. Дарсларнинг экранлаштирилиши, — дейди география фани ўқитувчиси Сайфулла ака Ҳикматуллаев. — Ўқувчиларнинг дарсларни ўзлаштиришларида ижобий самара беряпти. Чунки, ўқувчилар темаларни эшитиш билан бирга уни кўряптилар ҳам, бу эса уларнинг билимини оширмоқда.

Мактабда бундай дарслар физика, химия, чет тили, тарих, география ҳамда бошқа фанлар бўйича олиб борилмоқда. Шунингдек дарсдан ташқари пайтларда кўча қоидалари ҳақида фильмлар намойиш қилинади.

А. ҲАСАНОВ.

Республикамиз шаҳарларида

БУХОРОДА «ИНТУРИСТ» МЕҲМОНХОНАСИ

Ҳамиша навқирон ва тарихий шаҳар — Бухоро кундан-кун гўзаллашиб бормоқда. Совет Иттифоқидан ва чет эллик юзлаб туристлар келиб унинг тарихий ёдгорликлари ва қурилаётган замонавий турар-жой массивлари билан танишиб қайтадилар.

Бухорога келаётган меҳмонларнинг кўплигини назарда тутиб, шаҳарда йирик меҳмонхона қуришга қарор қилинди. Бу «Интурист» меҳмонхонаси лойиҳасини Тошкентдаги Зонал қурилиш илмий текшириш ва тажриба-типовой лойиҳалаш институтининг мутахассислари ишлаб чиқдилар.

Институтнинг ўртоқ О. Ойдинова бошлиқ бир группа архитектор ва лойиҳачи инженерлари Бухоро шаҳрида қурилаётган тўққиз қаватли «Интурист» меҳмонхона биноси лойиҳаси устида кўпгина ижодий иш олиб бордилар.

Меҳмонхона 320 ўринли бўлиб, ҳар бир хона бир ва икки кишига мўлжалланган. Хоналардаги девор ичига шкаф ўрнатилган. Ванна, душ ва ёзги айвончалар ҳам бўлади.

Меҳмонхонанинг биринчи қаватида ресторан, кафе, зиёфат зали, маиший хизмат кўрсатиш бюроси, меҳмон қабул қилиш хонаси ва бошқа хоналар жойлашади.

Шаҳардан қадимги ёдгорликларни ёки шаҳар чиройини кузатмоқчи бўлсангиз, тўққизинчи қават томига (ўнинчи қават деса ҳам бўлади, фақат бу қаватда кишилар яшамайди) кўтариласиз.

Бу ерда махсус галерея қурилади. Ундан туриб бутун шаҳарни завқ билан томоша қилиш мумкин.

Ресторан ва ошхоналарда ҳавони янгилаб турувчи аппаратлар ўрнатилади. Ёзда ресторан заллари шамоллатиб турилади. Шунингдек, меҳмонларга ёз фаслида хизмат кўрсатиш учун ҳовлида ресторан бўлади.

Меҳмонлар истиқомат қиладиган хоналар қаватларора темир бетон панеллар орасидан ўтказилган трубалар орқали буғ ёрдамида иситилади. Ёзда эса шу қувурлардан совуқ сув юборилиб, хоналар салқинлантирилади.

Меҳмонхона қурилишида индустриал методлардан, ўзбек миллий меъморчилик орнаментларидан самарали фойдаланилади. Маҳаллий усталар тайёрлаган ранг-дор сопол плиталар, синтетик, материаллар— йиғма темир бетон, алюминий, прессланган қипиқ-ёғоч плиталар ва ойналар ишлатилади.

«Интурист» меҳмонхонасини Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 163-қурилиш-монтаж трестининг коллективи жадаллик билан қурмоқда. Бухоролик қўли гул бинокорлар янги йилда ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

Улар «Интурист» меҳмонхонаси қурилишини Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги нишонланадиган кунгача туғаллашга аҳд қилишган. Бу, қурувчилар коллективининг шонли юбилейга муносиб совғаси бўлади.

М. СУЛТОНОВ.

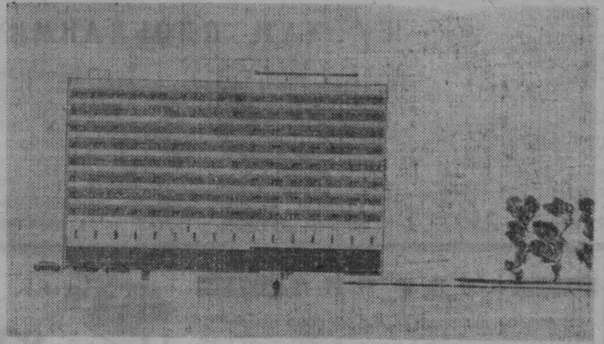

ЛАБОРАТОРИЯ ЁРДАМИДА

Программалаштирилган ўқув методи олий ўқув юртлари ва мактабларда ёшларга пухта билим беришда илғор прогрессив усул эканлигини амалда исбот қилди. Шунинг учун ҳам айрим институт ва мактабларда автоматлаштирилган кабинетлар ва синф хоналари ташкил этилди.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг Педагогика билимлари илмий-текшириш институти бу ишга жиддий киришган. Институтнинг техника воситалари лабораторияси 9-синфларда физика дарсини ўқитиш бўйича программалаштирилган материаллар тайёрлади.

Беш йиллик илғорлари

МЕҲНАТ УНИ УЛУҒЛАДИ

Ҳаворанг «Москвич» Тошкент — Чирчиқ йўлига яқинлашгач, ўнг томонга бурилди. Машинани ҳарбий кийим кийган 25 ёшлар чамаси бир йигит ҳайдаб борарди. Унинг ёнида баланд бўйли, қорачадан келган, тим қора мўйлови ўзига ярашиб турган 55 ёшлардаги киши ўтирибди. У кабинадаги радиодан тарал аётган ёқимли музикадан таъсирланибми, ё аллақандай хаёллар оғушига берилибми, жимгина борарди. Буни зимдан кузатиб бораётган йигит:

— Ота, нималар тўғрисида ўйлаяпсиз?— деб сўраб қолди.

Ота худди шу саволни кутиб тургандай ўз ўғлининг ҳарбий кийим ярашган қоматига бир лаҳза меҳр тўла кўзларини тикиб:

— Нимани ҳам ўйлардим. Заводни-да, ўғлим — деди.

Ўғли отасининг ўз касбига, қолаверса, ўз корхонасига қаттиқ меҳр қўйганлигини ёшлигиданоқ биларди. Ҳатто у армияда хизмат қилиб юрган пайтларида ҳам отаси заводдаги янгиликлар, ўзгаришлар ҳақида ўз ўғлига ёзишни унутмасди. Чунки корхонанинг ҳар бир ютуғи Саттор акага олам-олам қувонч бағишларди. Ахир уни вояга етказган, элга танитган, пири-бадавлат қилган шу завод коллективи эмасми? Саттор ака заводда ишлаб, Ленин ордени олади деб ким хаёл қилибди дейсиз. Меҳнат унга бахт келтирди. Кўкрагини Ленин ордени безади, депутат бўлди. Завод унга олти хоналик данғиллама уй солиб берди. Енгил автомашина билан мукофотланди. Куни кеча эса завод директори унга исми ёзилган олтин соат совға қилди. Ҳозир саккиз боласи билан фароғатда ҳаёт кечиряпти.

Ҳа, эрк ва бахт қуёши порлаган бизнинг жамиятимизда инсон меҳнати чексиз қадрланади. Унинг қайси касб эгаси бўлишидан қатъий назар, ҳалол меҳнат қилса, эл-юрт олдида чинакам обрўга эга бўлади. Саттор ака ҳам оддий ишчи. Ташкент автомобиль машинасозлиги заводида станокчи бўлиб ишлайди. У ҳам юзлаб ва минглаб оддий ишчилар қатори ўзининг ҳалол меҳнати туфайли ана шундай бахтга муяссар бўлди.

Корхона ҳовлиси ҳамма вақт гавжум. Эшикдан кириб чиқиб турган кишиларнинг кети узилмайди. Асфальт ётқизилган кенг йўлкаларда бўёқ ҳиди анқиб турган янги автоприцеплар саф тортиб турибди. Турли запас қисмлар ортилган электр аравачалар уёқдан буёққа тинмай ўтиб туради. Хуллас дарвозадан ичкари киришингиз билан қайноқ меҳнат нафасини сезасиз.

Чиндан ҳам бу коллективнинг меҳнат ютуқлари ҳаммани қувонтиради. Ташавтомашчилар республикамизда биринчи бўлиб етти йиллик план топшириқларини сал кам беш йилдаёқ бажарган эдилар. Етти йил мобайнида улар маҳсулот ишлаб чиқаришни қарийб тўрт ҳисса оширишга эришдилар. Маҳсулотнинг янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Эндиликда завод маҳсулоти мамлакатимиздан ташқарида ҳам маълум. Бу ерда тайёрланаётган автоприцеплар ўнлаб чет давлатларида шуҳрат қозонмоқда. Бу эса завод коллективини ҳар қачонгидан ҳам унумлироқ ишлаш, маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш ва чидамлигини оширишга ундамоқда.

Илгари бу ерда ҳар ойда кўп деганда икки юз, уч юз дона прицеп тайёрланган бўлса, ҳозир бир ойда 3 мингта прицеп ишлаб чиқариш учун ҳаракат қилинмоқда. Ўтган йили ташавтомашчилар йиллик пландан ташқари 30 минг дона автоприцеп ва улар учун кўп миқдорда запас қисмлар ишлаб чиқардилар.

Бу қувончли рақамларда Саттор ака Муродовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У ҳозир «ТМЗ-879» маркали янги автоприцепларнинг мураккаб деталларини тайёрлашда ўз ҳамкасбларига намуна кўрсатиб меҳнат қилаётир.

Заводда Саттор ака Муродов каби юзлаб меҳнат ветеранлари ва жонкуяр кишиларнинг номини самимият билан тилга олиш мумкин. Механика цехининг токари А. Юсуфбеков, йиғув цехининг ишчиси Ш. Эшонқулов, электр пайвандчи В. Сулаймонов, ғилдирак цехининг мастери Х. Ибриш ва бошқалар ана шулар жумласидандир. Ажойиб станокчи ва меҳрибон устоз Саттор ака Муродовнинг шогирлари — ҳамкасблари бўлган бу меҳнатсевар кишилар ҳам ана шу коллективда улғайиб, иззат-ҳурматга сазовор бўлдилар. Уларнинг ташаббуси, яратувчи меҳнати билан корхонада қанча-дан-қанча яхши ишлар, маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга доир жуда кўп янгиликлар амалга оширилди. Ҳар бир вазифани ҳалоллик билан бажариш камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш, камтарлик, софдиллик уларнинг фазилатидир. Бу меҳнатда матонатли кишилар яқинда СССР орден ва медаллари билан мукофотландилар.

Улар шу кунларда беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан олдин адо этиш учун ўзаро социалистик мусобақани тоборо қизитмоқдалар.

М. САИДОВ.

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

● Пойтахтимиздаги Карл Маркс кўчасида яна бир кафэ қурилиб, фойдаланишга топширилди. Унда миллий таомлар тайёрланади.

● Жарқўрғон кўчасида ҳар бири 40 оилага мўлжалланган олтита икки қаватли бино муддатидан илгари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Проспектная кўчасида ҳам иккита икки қаватли турар-жой биноси ишга тушди.

● 4-турар-жой шаҳарчасида янги бинолар ой сайин кўпайиб бормоқда. Бу ерда яқиндагина янги мактаб-интернат биноси қурилиб ишга туширилди. Ҳозир интернатда меҳнаткашларнинг 200 дан ортиқ фарзанди билим оляпти.

● «Башсантехстройомонтаж» трестининг инженери Владимир Юрьевич Шевелер ўтган йилнинг июль ойида ДОСААФ чиқарган автомотолотерея билетларининг бир неча донасини олган эди. Уфалик инженер ютуқлар жадвалини кўздан кечираётиб, 111961 номерли билетига «Москвич 408» маркали енгил автомашина чиққанлигини кўрди.

Тошкентда янги уй-жой биноларини бунёд этишда қатнашаётган бинокорнинг қувончи жуда ҳам чексиз.

Миллий озодлик фронти комиссиясининг баёноти

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг чет давлатлар билан алоқа комиссияси баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Англия ташқи ишлар министри Брауннинг уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида музокаралар олиб бориш учун кенгаш ўтказиш ҳақидаги таклифи АҚШ империалистларининг Вьетнамда олиб бораётган урушига ёрдам беришни кўзда тутади.- Вьетнам информация агентлиги бу баёнотни тарқатди.

Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти, дейилади баёнотда, Брауннинг таклифини рад этган Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг баёнотини тамомила қўллаб-қувватлайди. АҚШ агрессор эканлигини Англия ҳукумати эсда тутиши керак.

АҚШДА АВТОМОБИЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КАМАЙИБ БОРМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Ўтган йили АҚШнинг автомобиль саноати 1965 йилдагига нисбатан енгил автомобилларни 8 процент кам ишлаб чиқарди. Юк автомобиллари ишлаб чиқариш ҳам икки процент камайиб қолди.

Ассошиэйтед пресс агентлигининг хабар беришича, АҚШдаги 4 та энг йирик автомобиль фирмасининг ҳаммаси автомашиналар ишлаб чиқаришни қисқартди. Автомобиль ишлаб чиқаришнинг камайишини кўрсатувчи нишоналар, деб хабар беради агентлик, бу йил ҳам бор. Масалан, «Женерал моторс» ўзининг 6 заводини 9 январдан бошлаб қисқартирилган иш графигига кўчиришни ва аввал белгиланган автомобиль ишлаб чиқаришни тахминан 4,4 процент қисқартиришни мўлжалламоқда. «Крайслер» компанияси ўзининг 4 заводи шу ойда бир ҳафтага ёпиб қўйилишини маълум қилди. «ФОРД» компанияси эса ишлаб чиқаришни қисқартириш юзасидан ўз программасини ҳозирдаёқ туғаллади.

Ишлаб чиқаришнинг қисқартирилиши неча минглаб ишчиларнинг аҳволига оғир таъсир кўрсатмоқда.

Жаҳон ойнаси

САВДО-СОТИҚ РИВОЖЛАНМОҚДА

КОНАКРИ, (ТАСС). Гвинея пойтахтида Совет Иттифоқи билан Гвинея ўртасида 1967 йилги товар айирбошлаш тўғрисидаги протокол имзоланди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо-сотиқ тўғрисида 1960 йил 8 сентябрда узоқ муддатга мўлжалланган битим асосида тузилган бу протокол ҳар иккала мамлакатнинг бир-бирларига кўпроқ товар етказиб беришини кўзда тутади.

Совет Иттифоқи Гвинеяга юк ва енгил автомашиналарни, қишлоқ хўжалик машиналарини, цемент, газлама ва бошқа товарларни етказиб беради. Гвинея Совет Иттифоқига экспорт қиладиган товарлар орасида боксит, дарахтнинг қимматли навлари, банан, ананас, кофэ каби товарлар бор.

БОЛАЛАР — АМЕРИКА АГРЕССИЯСИНИНГ ҚУРБОНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Американинг аёл журналисти Марта Гелхорн «Лейдз хоум жорнэл» журналида босилган мақоласида бундай деб ёзади: «Америка қуроли Вьетнамнинг жуда кўп болаларини ўлдирмоқда ва майиб қилиб қўймоқда... Бу даҳшатли факт расмий равишда тан олинаётгани йўқ: бирон-та ҳукумат органи ҳалок бўлаётган ёки умрбод мажруҳ бўлиб қолаётган чақалоқлардан тортиб, то ҳамма ёшдаги граждан аҳоли орасида уруш қурбони бўлаётган кишиларни ҳисоблаб чиқаётгани йўқ». АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси натижасида мана шундай қурбонлар берилмоқда.

Жанубий Вьетнамдаги, деб ёзади журналист, етим қолган болалар 80—100 мингта ҳисобланади. М. Гелхорн Сайгон чеккасидаги етимхонада «бир кун ҳам тўйиб овқат емаганлиги натижасида бўжмайиб кетган ориқ чиқалоқларни кўрдим, уларга тўйимли эритмаларни шприц билан ички аъзоларига киритиб боқмоқдалар. Булар ҳам уруш қурбонларидир: уларнинг баъзилари оғзиларини каппа-каппа очиб бу азобга чидолмай инграганден бўладилар, буни кўрган кишининг бадани титраб кетади... Напалм куйдирган болаларнинг кўриниши ҳаммадан ҳам даҳшатлироқ».

Дананг шаҳридаги касалхонада ишлаган (Жанубий Вьетнам) Америкалик бир хирургнинг қуйидаги гаплари мақолада келтирилган: «Бу ердаги болалар озиб кетган, яхши кийинтирилмаган, ёмон бинода сақланмоқда. Ҳар кун ва ҳар соат улар ўлим хавфида... Болаларнинг кўплари жароҳатдан ҳалок бўлди, чунки уларга табиий ёрдам кўрсатадиган одам бўлмади; баъзи болалар қўйиб дардга чидолмай ўлиб кетди. Баъзи болалар мина парчалари тегиб ҳалок бўлди. Америка ҳарбий ҳаво кучлари қишлоқларни бомбардимон қилиб, граждан аҳолисини ўққа тутмоқда, улар ҳеч қандай ҳарбий мақсадни кўзламай, шундай ваҳшийликларни қилмоқдалар. Бу аҳволни кўрган кишининг қути ўчади».

Мақоланинг охирида Марта Гелхорн Америкадаги хотинларга Вьетнамнинг ярадор ва азоб чекаётган болаларига ёрдам беринглар, деб мурожаат қилиб қуйидагиларни ёзади: «Яралари тузалиб кетиши мумкин бўлган болаларнинг тақдири тўғрисида биз ғамхўрлик қилмасақ, болалар орасида ўлиш ва жароҳатланиш кўпайиб кетиб, жаҳон аҳлини виждон азобига солиб қўяди ва ўз болаларимиз, сизлар Американи шарманда қилдингиз, деб биздан юз ўгирадиган кун ҳам келиб қолади».

Пойтахт яқинидаги Орджоникидзе районининг Ленин номли колхози шаҳаримиз аҳолисини сабзавот, полиз, мева ва гул каби қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминловчи асосий йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Ҳозир хўжаликнинг теплица комбинатида шаҳар аҳолиси учун кўк пиёз, бодринг, помидор, лимон ва апельсин каби маҳсулотлар ҳамда бир неча минг тувак рангба-ранг безак гуллари етиштирилмоқда.

Суратда: колхознинг тажрибали цитрус ўсимликлари ва гул устаси Фахриддин Зайниддинов ўзи етиштираётган гулларни жўнатиш учун тайёрламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

МУҲАЙЁНИНГ ҚУВОНЧИ

— Янги билет қанақа экан-а? — Баланд бўйли қизил рўмол ўраган қиз ёнида бирга зинапоядан кўтарилиб чиқаётган дугонасидан сўради.

— Ҳозир кўрамизда, — деди дугонаси ва улар қадамларини янада тезлатган ҳолда иккинчи қаватга кўтарилишди.

Комсомол билети алмаштирилаётган хона ёшлар билан лиқ тўла. Тўрдаги стол атрофида район партия ва комсомол комитетларининг секретарлари, ходимлари бирин-кетин ёшларни қабул қилмоқдалар.

— Фамилиянгиз нима?

— Ғуломова.

— Исмингизчи?

— Муҳайё.

Муҳайё Ғуломова... У бугун Фрунзе районида биринчи бўлиб, комсомол билетини алмаштирди. Комсомол билети муқоваси Октябрнинг оловидек қип-қизил, Ильичнинг расми эса комсомолнинг Ленин васиятларига содиқ эканлигини кўрсатиб туради.

Муҳайёнинг юраги типирчилар эди.

— Худди комсомолга биринчи марта кираётгандек ҳис этяпман ўзимни, — дейди у ёнидаги дугонасига.

— Қачон комсомолга кирган эдинг, сен? — сўради у дугонаси Наташа Егоровадан.

— Ўн йилдан ошиб қолди.

Хонага янги-янги комсомоллар кириб келишади. Район комсомол комитетининг секретари Р. Абдуллаев ўрнидан туриб, уларни кутиб олади.

— Сиз қадрдон дўстлар, — дейди у «Таштекстильмаш» заводи марказий техника архивидан келган бир группа қизларга мурожаат қилиб, — ўз ишларингиз, меҳнатингиз, намунали хулқингиз билан, ҳамжиҳатлигингиз билан районда биринчи бўлиб комсомол ҳужжатларингизни алмаштириш ҳуқуқига эришдиларингиз. Биз сизларнинг бундан кейин ҳам ҳамма соҳада намуна бўлишларингизни, ўз ишларингизда катта муваффақиятларга эришишингизни тилаймиз.

Уларни Фурунзе район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. И. Акимова ҳам қизғин табриклайди. Муҳайё Ғуломова, Галина Кравченко, Люба ва Наташа Егоровалар, Нина Годунова, Люба Чумаковалар янги билетларини коммунистларнинг қўлидан авайлаб оладилар.

ТОШКЕНТ БУНЁДКОРЛАРИ

Фрунзе уйсозлик комбинатининг бинокорлари Чилонзорда ҳар бири 48 квартирали беш панел уйни қуриб битказдилар.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) фрунзелик илғор қурувчилар слесарь С. Кашченко, газ пайвандчи В. Кононенко, санитария техниклари Э. Чернов ва Г. Мороз ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Ўнгдаги суратда Молдавия қурилиш поездининг илғор пардозловчиси А. Стоценко. У смена топшириқларини 150—160 процент қилиб бажармоқда.

А. Тўраев фотоси.

РЕЖАЛАРИМИЗ

СССР Тракторсозлик ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигига қарашли пахтачилик учун машиналар ишлаб чиқариш Ўзбекистон Бош бошқармасининг бошлиғи Л. С. НАЗАРЬЯНЦ билан суҳбат

Республикамиз пахтакорлари ўтган йили қаҳрамонона меҳнатлари билан мисли кўрилмаган ғалабани қўлга киритдилар. Ватан совет Ўзбекистонининг дала меҳнаткашларидан 4 миллион тоннадан ортиқ қимматли хом ашё қабул қилиб олди.

Бу мисли кўрилмаган улкан муваффақиятни қўлга киритишда механизаторлар айниқса катта роль ўйнадилар. Улар 1320 минг тонна «оқ олтин»ни «зангори кемалар»да териб бердилар. Бу — бутун ҳосилнинг учдан бир қисми демакдир. Етиштирилган хом ашёнинг ҳаммаси даладан тўғридан-тўғри тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз, трактор прицеплари ёрдамида ташиб берилди.

Ана шу мислсиз муваффақиятга эришиш ишига машинасозларимиз муносиб ҳисса қўшдилар.

Пахтачилик учун машиналар ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг бирдамлик билан олиб борган ижодий меҳнатлари туфайли беш йилликнинг дастлабки йилида катта ишлар амалга оширилди. Улар пахтачиликдаги асосий процессларни механизациялаштириш йўлида тинмай изланиб, янгидан-янги машиналарни тайёрлаб бердилар. Бу машиналар экиш олдидан ерга ишлов бериш, чигит экиш ва ғўза қатор ораларини юмшатиш, далаларни ўғитлаш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш, пахтани қоп-қанорсиз ташиш ишларида деҳқонларимизга катта ёрдам бермоқда.

ОТН-8-16 маркали чанглатгич-пуркагич машиналарининг дастлабки саноат серияларини ишлаб чиқариш амалга оширилди. Бу машиналар деярли икки марта кўп майдонни бир йўла чанглатиш имкониятини бера олиши билан илгариги шундай механизмлардан фарқ қилади. Қатор оралари 90 сантиметр бўлган майдонларда чигит экиш, ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва ҳосилни йиғиб-териб олиш каби ишларни бажара оладиган комплекс машина яратиш устида олиб борилган жиддий меҳнат ҳам муваффақият билан якунланди. Қатор оралари 60 ва 90 сантиметр бўлган майдонларда тўкилган пахталарни териб берувчи янада самарадор механизмлар яратилди.

Канопни қайта ишлаб берадиган янги маркали серунум машиналарни яратиш ва уларни ишлаб чиқариш билан машинасозларимиз лубкорларга ҳам катта ёрдам бердилар. Натижада колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнати янада енгиллашди, маҳсулот таннархи анча камайди. Шуниси муҳимки, ҳар бир машина мавсумда келтирган тежам унинг ўзини ишлаб чиқаришга кетган сарфларни тўла қоплайди.

Қатор оралари 90 сантиметр бўлган майдонларда ғўзага ишлов бериш мақсадида ишлаб чиқарилган комплекс машина пахтачиликда меҳнат сарфини 30 процент камайтиради. Шуни эътиборга олган ҳолда қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун шундай машиналардан 1967 йилда қўшимча равишда яна кўплаб ишлаб чиқариш учун заказ берилди.

Пахтачиликни механизациялаш даражасини ошириш, маҳсулот тайёрлаш учун меҳнат сарфини камайтириш ва деҳқончиликнинг ана шу энг муҳим соҳаси самарадорлигини янада оширишни таъминлаш учун шу беш йиллик ичида Бош бошқармага қарашли заводлар Ўзбекистон ҳамда бошқа пахтакор республикалар қишлоқ хўжалиги учун кўплаб турли машиналар ишлаб чиқаришлари лозим.

Бош бошқармага қарашли корхоналарнинг беш йиллик режалари ғоят катта ва масъулиятли. Улар ҳозирги суръатларига янада суръат қўшиб ишлаб, мисли кўрилмаган марраларни эгаллаш учун бел боғлагандирлар. Буни қуйидаги рақамлар ҳам очиқ-ойдин кўрсатиб турибди. «Ташсельмаш» заводининг коллективи 1966 йилда ҳаммаси бўлиб 8 мингта пахта териш машиналари етказиб берган бўлса, бутун беш йиллик давомида улар халқ хўжалигимиз эҳтиёжи учун 42500 та «зангори кема» ишлаб чиқарадилар. «Узбексельмаш» машинасозлари ҳам янада юксак кўрсаткичларга эришишга аҳд қилганлар. Агар бу корхонанинг ишчилари ва инженер-техник ходимлари ўтган йили 2500 та кўрак узиш машинаси, 460 та гербицидларни далага элтувчи ускуна, тўкилган пахталарни териб берувчи 7000 та машина, 6600 та сеялка ишлаб берган бўлсалар, бутун беш йиллиқ ичида 14200 кўрак узиш машинаси, 15840 та гербицидни далага чиқариш воситаси, тўкилган пахтани териб берувчи 37700 та машина, 37400 та сеялка тайёрлаб берадилар. «Ташхимсельмаш»нинг азамат коллективи эса беш йиллик давомида 15000 та чанглатгич-пуркагич тайёрлаб бериш мажбуриятини олган.

Ана шу қудратли техника совет пахтачилигини янада ривожлантиришга хизмат қилади. Шу давр орасида бундан ташқари 86500 та культиватор, 77000 та ғўзани чеканка қилиш машинаси, 11000 та кўрак чувиш машинаси ва бошқа механизмлар ишлаб чиқарилиб, деҳқонларимиз ихтиёрига топширилади.

Пахтачилик машиналари ишлаб чиқарувчи давлат конструкторлик бюросининг коллективи олдида ҳам катта вазифалар турибди. Конструкторлик бюросининг ихтирочилари заводларнинг коллективлари билан ҳамкорликда ишлаб, 50 от кучига эга бўлган кучли двигателли тракторлар тайёрлаб беришлари, янада янги конструкциядаги пахта териш, кўрак узиш машиналари ижод этишлари лозим. Деҳқонларимизнинг келгуси йилларда эришадиган муваффақиятлари кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқ.

Янги машиналарни ишлаб чиқариш ва ўзлаштириш ишига давлатимиз 42 миллион сўмлик капитал маблағ ажратган. Бу катта маблағлар қуйидаги ишларга сарфланади. «Ташавтомаш» заводида темирчилик-пресс цехининг корпуси қурилишини тугаллаш учун 20 миллион сўм ажратилган. Бу ишлар тугаллангач, корпуснинг йиллик паковка қилиш қуввати 50 минг тоннага етади. Шунингдек «Ташсельмаш», «Узбексельмаш» заводларининг қуюв цехлари қувватини лойиҳада белгиланган даражага етказиш учун ҳам анчагина маблағ сарф этилади.

Бу улкан ишларнинг ҳаммасини тўла амалга ошириш кўп жиҳатдан корхоналарнинг ишлаб чиқаришни планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиш ишини яқинлаштириш имконини беради. Бунинг натижасида, шунингдек, заводларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлашнинг комплекс планларини тўла бажариш мумкин бўлади.

Бу планларнинг асосий йўналишлари прогрессив технология процессларини ишлаб чиқаришга тезлик билан жорий этиш, асосий ва ёрдамчи жараёнларни механизациялаш даражасини ошириш, ишлаб чиқаришни ташкил этиш методларини кескин яхшилаш, асосий фондлардан самарали фойдаланишни янада дурустроқ йўлга қўйиш ва ниҳоят пахтачилик учун ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг техник даражаси ва иш сифатини ошириш имкониятини беради.

Умуман олганда, пахтачилик машиналари ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли корхоналарнинг меҳнатсевар коллективлари, КПСС XXIII съездининг саноат ишлаб чиқаришини яхшилаш тўғрисидаги кўрсатмаларини ва партия Марказий Комитети сентябрь Пленумининг «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида»ги қарорларини амалга ошира бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

«Инсон одоби билан...»

ЖУДА ЗАРУР

Беш кунлик гул
кабидир бу умримиз
муддати,
Бўлмоқ керак гул каби
хандон лабу тоза рўй.

Ҳофиз ШЕРОЗИЙ.

Газетангизда босилиб чиқаётган «Инсон одоби билан...» сарлавҳали мақола, биз, Чилонзор районидаги «3-Чарх-Камолон» маҳалла аҳолиси ўртасида жуда катта қизиқиш туғдиряпти.

Маҳалла комитетимиз кўпчиликнинг орзу-истагини ҳисобга олиб, маҳаллада шундай даврани бошлаб юборди. Аввал газетанинг 19 октябрь сонида босилган «Келинг, бирга ўйлашайлик» сарлавҳали материални катта ёшдаги қариялар ўртасида, сўнгра ёшлар билан алоҳида-алоҳида ишлаб чиқдик.

Бу йиғилишдаги суҳбат ва мунозараларда маҳалланинг катталари кўнглидаги гапларни ўртага ташлади. Кейинги вақтларда маҳалладан, жамоатдан четда қолиб, ўзларининг баъзи бир ярамас феъл-атворлари билан халқдан ажралиб қолган катта-кичикларни қаттиқ танқид остига олдик.

Бир вақтлар маҳалламизда Ёрвой ота, Абдуҳалил ака, опа-сингил Ўлмас, Гулчеҳра Муҳамедова, эр-хотин Рихси ака ва Кимё опа Муҳаммаджоноваларнинг оилалари энг кўзга кўринган яхши оилалар эди, нима бўлди-ю, кейинги йилларда бу ҳовлиларда тез-тез жанжаллар чиқиб, кўни-қўшниларнинг тинчлиги бузилди.

Йўлчи ака, Нуриддин ака, Йўлдош ака, Собир Ғафуров каби кўп болали, неварали катта ёшдаги кишилар ҳам ичкиликка берилиб, текканга тегиб, тегмаганга кесак отиб, ҳамманинг ғашига тегиб юрадиган бўлиб қолишган эди. Булар устидан бир неча бор жамоатчилик суди ўтказилди, танбеҳлар берилди, кўпчилик тикилса тоғ ҳам қулаган экан. Йўлдош Туёқов билан Нуриддин Қўшоқов, Собир Ғофуровлар қилмишларига аттанг қилиб, «Биз эндиликда ичкилик ичмаймиз, сўзимиз қатъий» деб сўз бердилар.

Мана ҳозир сўзларининг устидан чиқишяпти. Яқинда ўтказган йиғилишимизда маҳалла активларидан пенсионер Маҳмуд Тожиев, подполковник Сафо Алихўжаев, Шоакбар Шоумаров, шунингдек, актив коммунистлардан Обиддин Зайниддинов, Собир Маҳмудов ва яна кўпгина ўртоқлар тарбияга доир гапларни фактлари билан гапириб бердилар. Айниқса маҳаллада яшовчи оддий ишчи Ғайни отанинг сўзини ҳамма диққат билан тинглади. У ёшлар тарбиясига доир баъзи ўз кўзи билан кўрган воқеаларини бирма-бир гапирар экан:

— Маҳалла активларимиздан Собир Ғафуровнинг ўғли уйида ўртоқларини тўплаб ичкиликбозлик қилади, карта ўйнайди. Нима учун Собир ўз ўғлини тийиб қўймайди, нега ўзи ҳам ичкиликка берилиб кетган. Ҳозир шу мажлисда жавоб берсин, агар булар тузалмас экан, маҳалладан чиқариб юбориш керак, — деди.

Ғайни аканинг сўзи ҳаммага маъқул бўлди. Собир Ғафуров оиласи тартибга чақирилиб, қаттиқ огоҳлантирилди. Собир аканинг ўзи бу сўзларни тўғри топиб, ўғлини тўғри йўлга солиб олишда биргина ўзининг кучи етмаслиги, жамоатчиликнинг ёрдамига муҳтож экани, шунингдек, бундай ишларга бепарво қараб келаётган участка милицияси ходими Султон Хўжаевни ҳам қаттиқ танқид қилди.

Йиғилишимизнинг бирида даврага қатнашган район милицияси ходимларидан капитан Маннон Ҳидоятов ҳам ҳозирги кунда тартиб бузарларга, ахлоқсизларга қарши олиб борилаётган ишларни, маҳаллада қилиниши зарур бўлган ишларни, айниқса дружина ишини янада яхши йўлга қўйиб, милиция ходимларига яқиндан ёрдам беришни гапириб ўтди.

Йиғилиш ва суҳбатларимизда қатнашаётганларнинг ҳаммаси газетангизда бошланган «Инсон одоби билан...» даврасини давом эттиришни, жамоатчилик фикрини янада кўпроқ ёритиб боришни бир оғиздан маъқуллашмоқда. Шунингдек, бу фикрни газета орқали ҳам ёритишга истак билдиришди.

Маҳалламизда ҳафтанинг ҳар шанба куни шундай йиғилиш, суҳбатлар ўтказишга қарор қилдик. Бу мунозаралар одоб-ахлоқ масаласида яхши натижаларга эришишимизда катта ёрдам беряпти.

Сайфиддин РИХСИЕВ,
Чилонзор район, 3-Чарх-Камолон маҳалла комитетининг раиси.

ШУ ҲАМ ОДОБДАНМИ?

Хулқ — бу ҳар ким ўз қиёфасини аниқ кўрсатадиган кўзгудир.

В. ГЁТЕ.

Яқинда аспирант дўстим Матлабжон билан 11-троллейбусда тасодифан учрашиб қолиб, қуюқ суҳбатлашиб кетаётган эдик, троллейбуснинг олдинги эшиги томонида икки қиз атрофда ҳеч ким йўқдек баралла овоз билан хахолашиб гапиришар эди. Шу пайт улардан бири остановка томон қараб:

— Маъмур! Маъмур! — деди, — ана, ана қарагин, турибди.

— Ким? Кимни айтаяпсан?

— Ана!

Бу муомалани кўриб, эшитиб турган кўпчилик ҳайрон бўлиб, дарров остановкада троллейбус кутиб турган қизга қарадик.

— Яхши қиз, бировни бундай ҳақоратлашга қандай оғзингиз боряпти, — деди йўловчилардан бири.

— Песни пес дейдида.

Йўловчиларнинг ҳаммаси икки қизга нафрат йўллашди.

С. РИЗАЕВ.

ҚЎЛИ ГУЛ ҲАМКАСБИМ

Тошкент товар станцияси юк қабул қилиш саройининг 10-участкасида кутилмаганда бир қийинлик туғилди. Бирданига икки тарозибон ишга чиқмай қолди. Мамлакатнинг турли чеккаларидан ҳар хил юклар тинмай келиб туради. Ана шу юкларни ўз вақтида эгаларига етказиш шарт.

Шунда коллектив қисқа йиғилишга тўпланди. Старший тарозибон М. Шумаров сўзга чиқиб:

— Бир тарозибон ўрнига мен ишлайман. Иккинчисига Султоновни таклиф этсам.

— Жуда яхши. Эплайди, — деди йиғилиш қатнашчиларидан бири. Бошқалар ҳам унинг сўзига қўшилишди. Чунки Убайдулла ака ҳамманинг кўз ўнгидаги ишчи. Тажриба орттирган, виждонан меҳнат қилади, сезгир.

Шу ерда бир нарсани айтиб ўтиш керак. Станция юк саройида тарозибонлик қилиш кишидан анчагина масъулият талаб қилади. Чунки, вагонларда пешма-пеш келиб турган юклар ҳар хил бўлиб, адреси ҳам турли ташкилотлар номига ёзилган бўлади. Уларни маркалари бўйича ўз эгаларига вақтида етказиш керак. Бунинг учун уларнинг вазни, адреслари, номери аниқ ҳисобга олиниши талаб этилади.

Шундай қилиб, юкчилар комплекс бригадасининг бошлиғи коммунист Убайдулла Султоновни масъулиятли касб — тарозибонликка ўтказишди. Убайдулла бу ерда ҳам ўзининг софдиллиги ва меҳнатсеварлиги билан ўзини кўрсатди. У ўз қўл остидаги йигитларга келган юкларнинг ўз эгаларига вақтида адаштирмай жўнатилишига эришиш йўлларини тинмай тушунтирарди.

Убайдулла ака 35 йил ичида турли мураккаб ишларни бажариб тажриба орттирган. Шунинг учун ҳам янги вазифани муваффақиятли олиб бормоқда. Унга яқинда юксак ҳукумат мукофоти — «Ҳурмат белгиси» ордени берилгани ҳам фикримизнинг ёрқин далилидир.

Убайдулла ака 60 га кирган бўлса ҳам, юрагида куч, қалбида ғайрат жўшиб турибди. Ҳозирги кунда у янги йилимизнинг февраль ойи ҳисобига ишлаб, ҳатто ёшларга ўрнак бўлмоқда. Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи, ўз бурчига ҳамиша содиқ коммунист Убайдулла Султонов доимо ўз шогирдларига ва ҳамкасбларига намуна кўрсатаётир.

В. ДМИТРИЕВ,
тарозибон.

Ёш коммунист Абдали Тошкентбоев бундан тўрт йил илгари Охунбобоев номли республика медицина билим юртини тамомлаб шаҳар «Тез ёрдам»ида иш бошлаган эди. У яқинда йўлдош шаҳар Сергелида ташкил топган янги «Тез ёрдам» кўрсатиш пунктида ишлаш истагини билдирди. Ҳозир ишчан медицина ходими фельдшер Абдали Тошкентбоев йўлдош шаҳар аҳолисига намунали медицина хизмати кўрсатаётир.

СУРАТДА: А. Тошкентбоев.

М. Нуриддинов фотоси.

ИШЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Гўшт комбинатининг ошхонасида эрталаб ва тушлик пайтида кўпгина ишчилар текин овқатланишади. Буни эшитиб баъзилар ҳайрон қолса керак. Комбинат маъмурияти, партия ташкилоти ва касаба союз комитети кўп йил ишлаб, соғлиғи ёмонлашган кишиларга ёрдам тариқасида улар учун бир ой муддат билан текин овқатланиш уюштирди. Ҳозирги кунда корхонанинг ошхонасидан 60 дан ортиқ киши текин овқатланмоқда.

Ҳ. СОДИҚОВ,
ишчи.

МЕҲР

Хотам опа Рихситиллаеванинг Тошкентдаги 75-мактабнинг бошланғич синфларида дарс бера бошлаганига кўп йил бўлди. Опанинг қўлида таълим-тарбия олган қанчадан-қанча болалар ҳозирда врач, инженер, ўқитувчи ва бошқа касб эгалари... Опа дарс бера бошлаганида ёшгина қизча эди. Ҳозир сочига оқ оралади. У қаерга бормасин меҳнатда буюк ютуқларни қўлга киритаётган собиқ шогирдларини кўриб қувонади.

...Кутилмаганда ўқувчиларидан бири иккинчи қаватдан тушаётиб бирдан сакради-ю, оёғи тойиб йиқилди ва ҳушидан кетди. Ўқитувчи опа югуриб келиб болани қўлига кўтариб олди. Пионервожатий билан болани касалхонага юбориб, боланинг онасини тинчитиш учун йўлга тушди.

Қизчанинг онаси Хотамхон опани иссиқ-илиқ қабул қилди. Воқеани ўқитувчидан билгач, ҳаяжон билан деди.

— Айб сизда эмас, айланай, туққан она ҳам, устоз ҳам она. Она ҳеч вақт ўз боласига ёмонликни раво кўрармиди?!

Хотам опа алламаҳалда уйига қайтиб келди. У туни билан уйқу нималигини билмади. Хаёлида бояги шўх қизча.

Ниҳоят тонг ҳам отди. Опа магазиндан совға-салом олиб, касалхонага борди. Хирургия бўлимидан уни сўроқлади. Шу пайт юқори томондан оқ халатли, тўлагинадан келган йигит чиқиб, опа томон келаверди. Унинг катта, шахло кўзлари оппоққина юзига ярашиб турарди. Тўғри келди-ю:

— Онажоним, менинг онажоним! — дея қучоқлашиб кўришди.

Опа бу йигит ким, нега иссиқ-илиқ кўришяпти, аввалига билмади. Бир оз ўтиб, таниди.

— Вой, Фаттоҳ, сенмисан, сен шу ерда врачмисан, ўғлим? — деб қайта кўриша кетди йигит билан.

— Устоз, қаранггки, кеча худди менинг навбатчилик вақтим эди, бирдан ёшгина қизчани бир йигит кўтариб олиб кирди. Мен қизчанинг қайси мактабда ўқишини сўрадим. «75-мактабда», — деди ҳалиги кўтариб кирган йигит. Суриштириб билсам, қизча сизнинг талабангиз экан. Мен уни дарров ўз палаткамга ётқиздим.

— Қизчанинг аҳволи дуруст, — сўзида давом этди Фаттоҳ Маҳкамов.

...Хотамхон опанинг шўх шогирди тузалиб, ўртоқлари ёнига қайтди. Лекин муаллима опа-чи, ҳамон талабаларининг ташвиши билан банд. Бири ножўя шўхлик қилади, бири бўш ўқиб қолади. Лекин шу шўх йигитга ва қизалоқларнинг келгусида ҳақиқий инсон бўлиб етишиши учун билими ва меҳрини аямайди.

З. ТОЛИПОВА.

ҚАҲРАМОНОНА ЙИЛЛАР ХРОНИКАСИ

1937 ЙИЛ

7 ноябрь. Тошкентда биродарлар қабристонида революция учун курашиб жон фидо қилганларга ёдгорлик ўрнатилди. (У инженер К. Б. Скорняков лойиҳаси бўйича тайёрланган эди).

Ноябрь. Тошкентда амалий санъат музейи очилди.

23—26 декабрь. Тошкентда стахановчи-колхозчиларнинг республика кенгаши бўлиб ўтди.

29 декабрь. Тошкентда республика саноат корхоналари илғорларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт ишида завод ва фабрикаларнинг илғор ишчиларидан 1510 киши иштирок этди.

Декабрь. Тошкентда пионерлар саройида Ўзбекистон пионер ва ўқувчиларининг биринчи фотовиставкаси очилди.

* * *

Республика давлатга 1 миллион 524,5 тонна пахта топширди.

* * *

Тошкент ва Москва ўртасида тасвирий радио орқали узатув бильдесвязь алоқаси йўлга қўйилди.

* * *

Чотқол тоғ-мелиоратив тажриба станцияси ташкил қилинди.

1938 ЙИЛ

15 январь. Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Хоразм областлари ташкил этилди.

17-18 январь. Тошкентда стахановчи-ирригаторларнинг биринчи республика слёти бўлиб ўтди.

Январь. Тошкентда «Фан ва турмуш» илмий-оммабоп журнали нашр этилабошлади.

Февраль. Тошкентда альпинистларнинг иккинчи республика слёти бўлиб ўтди. Унда 80 киши иштирок этди.

18 февраль. Ўзбек Давлат филармониясининг залида Ўзбекистонда биринчи болалар симфоник оркестрининг биринчи концерти бўлди.

23 февраль. Свердлов номли Тошкент опера ва балет театрида А. Чишконнинг «Броненосец Потёмкин» операсининг премьераси бўлиб ўтди. Бу «Тинч оқар дон» дан кейин Тошкент саҳнасида қўйилган иккинчи совет операсидир.

9-10 май. Тошкентда Ўзбекистон совет рассомларининг биринчи республика съезди бўлиб ўтди.

21 май. Тошкентда «М-1» маркали дастлабки 8 та енгил автомобиль таксилари қатнай бошлади.

Май. 1935 йилда ташкил топган Тошкент физкультура техникуми биринчи группа мутахассисларни тарбиялаб етиштирди. Техникумни 79 физкультура ўқитувчиси битириб чиқди.

Май. Шоир Ғафур Ғулом Шекспирнинг «Отелло» трагедиясини ўзбек тилига таржима қилиб тугатди.

18-26 июнь. Тошкентда бадиий ҳаваскорларнинг биринчи республика олимпиадаси бўлиб ўтди. Олимпиадага тайёргарлик кўришда 15 минг созанда, қўшиқчи, раққоса, рассомлар иштирок этдилар.

24 июнь. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советларига сайловлар бўлиб ўтди.

Июнь. Янгийўл консерва заводи СССРда биринчи бўлиб томат шарбати тайёрлашга киришди. Шу йили завод 300 минг литр томат шарбати тайёрлаб чиқарди.

1-9 июнь. Ўзбекистон Коммунистлар партиясининг VIII съезди бўлиб ўтди. Съезд партия сафларини мустаҳкамлаш, Совет, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ҳамда ҳарбий ташкилотларда ташкилий ва сиёсий ишларни кучайтиришга қаратилган тадбирларни белгилади.

3 июль. Ленинград томошабинларининг Совет Ўзбекистони санъаткорлари билан биринчи учрашуви бўлди. Ленинградда ўзбек музикали театрининг гастроллари бошланди.

19-23 июль. Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси бўлди. Сессия Ўзбекистон ССР Конституциясининг баъзи бандларини тўлдириш ва унга ўзгартишлар киритиш ҳақида қонун қабул қилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумини сайлади, ЎзССР Халқ Комиссарлари Советини тузди.

Август. Қорақалпоғистон хотин-қизларининг биринчи слёти бўлиб ўтди.

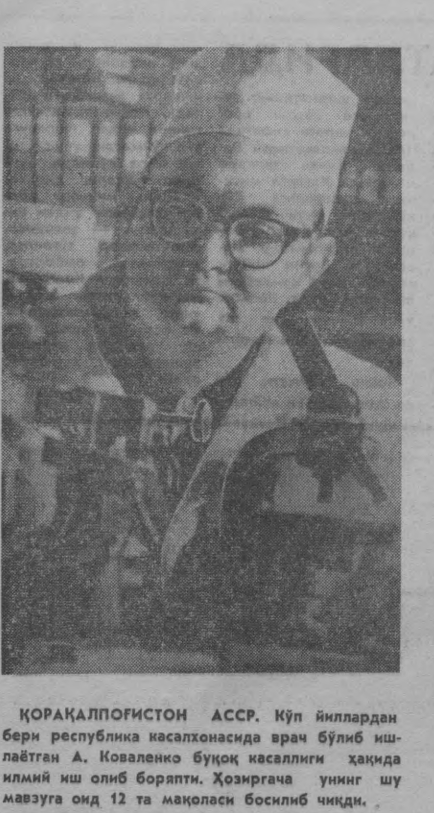

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Кўп йиллардан бери республика касалхонасида врач бўлиб ишлаётган А. Коваленко буқоқ касаллиги ҳақида илмий иш олиб боряпти. Ҳозиргача унинг шу мавзуга оид 12 та мақоласи босилиб чиқди.

СУРАТДА: А. Коваленко иш устида.

А. Ходаков фотоси, (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ КИНОПРОКАТИ

Ўзбекистон Давлат Кинематография Давлат комитетининг қарорига биноан Тошкентда область кинопрокати ташкил қилинди. Тошкент область кинопрокатининг бошлиғи ўртоқ В. С. Скриник мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни маълум қилди.

— Бизнинг кинопрокат Тошкент шаҳридаги кинотеатрлар ва маданият саройларини фильмларнинг нусхалари билан таъминлайди. Ҳозир республика пойтахтида 200 дан ортиқ киноустановка ишлаб турибди. Тошкент область шаҳар ва қишлоқларида эса 518 та киноустановка бор. Кинопрокат кино тармоқларининг ишларини яхшилаш борасида ва киноустановкаларнинг техника таъминотини йўлга қўйишда бир қатор тадбирларни амалга оширади.

Кинопрокат келгусида ўзининг ишлаб чиқариш базасига эга бўлади. Бунинг учун махсус бинолар қурилади. Унда фильм ленталарини монтаж қиладиган цех, эски ва нодир ленталарни қайта тиклайдиган реставрация цехи, кино зали, склад, фильмлар базаси ва бошқа бўлимлар бўлади.

КИНОТЕАТР ҚАД КЎТАРДИ

Ҳамза кўчасида икки қаватли кўркам бино қад кўтарди. Бу бир неча ойдан кейин ўз эшикларини томошабинлар учун очадиган 820 ўринли кинотеатрдир. Қурилиш ишларини 159-қурилиш тресті 13-қурилиш бошқармасининг Николай Чичевский бошлиқ бинокорлари олиб бормоқдалар. Коммунистик меҳнат бригадасининг қўли гул ғишт терувчиларидан Баҳодир Чориев, пайвандчи Николай Федоров, дурадгор Аҳмад Жуманов ва бошқалар илғорликни қўлдан бермаяптилар.

А. М. ПРОТОПОПОВА.

НАТАЛЬЯНИНГ МАКТУБЛАРИ

— Вова, сен бугун тишингни тозаладингми?— деб сўради у.

— Тозаладим, — деб шошиб жавоб қилди Володя.

— У тишини тозалагани йўқ, Гриша,— деди Соня хола.

— Сен нега ёлғон гапирасан?— деди Григорий Максимович қовоғини солиб.

— Балким, сен эсингдан чиқаргандирсан, Вовочка? — деди Наталья Михайловна унга ёрдам бермоқчи бўлиб, яна ёлғонни унинг эсига солиб.

— Ҳа, эсимдан чиқипти...

— Сен нимани унутдинг? Тиш тозалашни эсдан чиқардингми? Ёки тишларингни тозалаганингни унутдингми?—деб сўради Григорий Максимович.

Володя ойисидан ҳимоя кутиб, унга хомушгина қараб турарди.

— У ҳеч нарсани унутгани йўқ,— деди Соня хола.— Хоҳламади. Энди ёлғон гапиришга ўрганяпти...

Бу гал Григорий Максимович хотини билан ёлғиз қолиб, кутилмаганда анча қаттиқ гаплашди. Тўғри, ўзи ҳам айбдорлигини тушунгач, шу ондаёқ бўшашди, бироқ Наталья Михайловнага нисбатан унда дилисиёҳлик пайдо бўлди.

— Бола шу даражага етибдики, ҳатто ёлғон гапларни айтадиган бўлиб қолибди? Биз шунақа бепарво бўлсак, маънавий жиҳатдан мажруҳ бола ўстиришимиз мумкин, — деди Григорий Максимович ғазабланиб. — Мен ундан нимани талаб қилсам, сен менинг сўзимни ҳеч қачон қўллаб-қувватламайсан. Бунинг устига ҳамма вақт уни эркалатасан.

Ахир, бу тўғри эмас, биримиз тоғдан, биримиз боғдан келсак, бориб-бориб нима бўлади?

— Сен олти ёшидаёқ болани ўз измингга солиб олмоқчимисан?

— Мен бундай демоқчи эмасман, Ната! Мен, олти ёшдаёқ бола биров айтмасдан, ҳар куни тишларини тозаласин, демоқчиман. Мен унда маданий малака ортиб борсин демоқчиман. Бориб-бориб, бундай кўникмалар, одат тусига кириб қолади. Бунинг учун у машқ қилиши керак. Ахир, ана шу оддий нарсани тушуниш керак-да!

Бу суҳбат узоқ давом этди. Бу борада Новиков Василий Акимовичнинг гапини, бир сўз билан Наталья Михайловна «жуда раҳмдил» деб, берган аниқ баҳосини бир неча марта эслади. Ўқувчиларга раҳмдиллик қиламан деб, у болалар характерини тарбиялашга зиён етказди. Энди ўғлига бўлган муносабатда ҳам худди ана шундай қиляпти. Бир йилдан сўнг Володя мактабга боради. Ойиси бутун қалби билан ўғлини яхши кўрганидан ортиқ даражада эркалатиб, талтайтириб юборса, унга мактаб берган тарбияни ҳам пучга чиқаради. Григорий Максимовичнинг юрагида яна бир янги жиддий ғулғула бошланди.

Бу суҳбатдан уч кун ўтгач, олти яшар ўғли Володя ҳатто ботинка ипини ҳам боғлай олмаслигини, тугмаларини ҳам ўзи сололмаслигини билиб қолди. Григорий Максимович ўғли билан шуғулланиш учун фақат «бир амаллаб» вақт топишгина эмас, балки иш кунидан маълум вақт ажратишга қатъий қарор қилди. Агар Наталья Михайловна «жиддий жанжал чиқиши»ни хоҳламайдиган бўлса, унинг олдига иккита шарт қўймоқчи бўлди.

Биринчи шарт: Володянинг хатти-ҳаракатлари тўғрисида у борида баҳс бошламаслик.

— Володянинг хатти-ҳаракатларига берган менинг баҳоларимга ёки ундан қилган талабларимга, агар сен қўшила олмасанг,— деди Григорий Максимович,— иккаламиз ёлғиз қолган вақтда гаплашамиз, тортишамиз. Володя бўлган пайтда эса, сен менинг сўзларимни қувватлашинг керак. Чунки, у бизнинг фикримиз бир эканлигини кўрсин. Сенинг гапларингни ҳам, гарчи менга нотўғри бўлиб кўринса ҳам, мен қувватлайман. кейинчалик у йўқ вақтда тортишавeрамиз.

Иккинчи шарт: Холанг учаламиз баравар Володянинг меҳнат режимини қандай бажаришини муттасил кузатиб боришимиз керак.

— Бизнинг ёрдамимизсиз, у ҳамма ишларини, кучи етганича, майли, ўзи қилсин. Фақат қандай қилишини кўрсатиш керак, холос...

Наталья Михайловна бу гапларга қаршилик қилмади, фақат шубҳа билан бошини ирғаб қўя қолди. Албатта, у бу шартни тез-тез «бузиб» турди, баҳс ва жанжаллар давом қилди, бироқ аввалгилардан анча кам бўлди, бу ишда эса асосий ролни Володянинг ўзи бажарди.

Бу ғалати бўлиб туюлса ҳам, аммо болалар тартиб бўлишини яхши кўришади, агар уларни мажбур қилинмаса, режимга бажонидил амал қиладилар. Уларга айниқса, катталарнинг хизматини қилиш ёқади. Григорий Максимович Володя билан биргаликда «Эртага мен нима қилишим керак» деган дафтар очишди. Володя отаси мактабдан келганини кўриб, даставвал ошхонага, Соня бувиси олдига, сўнгра эса ойисининг олдига кириб, эртага нималар қилиши кераклигини сўраб оларди. Кейинчалик эса, бу ҳақда ўзи ўйлаб кўрарди, отаси кечқурун иш столи олдига уни чақиришини сабрсизлик билан кутарди.

— Қа-н-и, бугун бизда меҳнат куни қандай ўтди?— деб сўрарди Григорий Максимович, ўғлини эркалатиб, бошини силаб.

— Дада, ҳамма ишни бажардим! Белги қўйиш мумкинми? — Володяга қилинган ишларни дафтарда белгилаб қўйиш жуда ёқарди.

— Эртага нима ишлар қиласан?

— Соня бувим учун магазиндан сода олиб келишим керак. Яна қорни тозалаб саройга йўл очишим керак.

— Ойинг учун нима ишлар қиласан?

— Ойимгами... Китобини елимлаб беришим керак... Муқовасини... мен билмасдан ажратиб қўйибман.

— Жуда соз! Китобнинг номи нима экан?

— Ёдимда йўқ...

— Вова, китобнинг номини ва уни ким ёзганини ойингдан бориб билиб кел.

Володя ойиси ишлаётган жойга югуриб кетди ва у ёқдан туриб қувончи ичига сиғмасдан бақирди:

— Дада! Бу китоб «Табиат намуналари» деб аталади. Уни тажриба агроном Лесничий ёзибди.

— Тажриба агроном эмас, тажрибакор агроном дейилади,— деб унинг айтган сўзларини тузатди Наталья Михайловна.

— «Тажрибакор агроном» дегани нимаси?— дея Володя чопиб бориб дадасидан сўради.

— Буни кейин сенга ойинг айтиб беради. У буни мендан яхшироқ билади. Қани, даданг эртага сендан нима ишлар қилишни илтимос этди?— деб сўради Григорий Максимович.

Уларнинг иккаласи ҳам кулиб юборишди. У дадасидан буни аввалроқ сўраб ололмаганди. Чунки, дадаси уйда йўқ эди. Дадасининг илтимоси эса энг қизиқарли ва кутилмаган илтимос бўларди.

— Даданг учун... — деди кулимсираб Григорий Максимович ва бирдан жим бўлиб қолди.

— Нима қилай? Дадамга нима иш қилиб берай?— деб Володя дадасидан талаб қила бошлади.

— Даданг учун «Огонёк»нинг бу уч сонида қалин қоғозда босилган ҳамма суратларни кесиб оласан. Булар менга дарс вақтида керак бўлади. Сўнгра болалар бу суратлар учун рамкалар ясайдилар ва мактабнинг расмлар галереясига осиб қўядилар. Эсингдами, у жойга сен билан бирга кирганимиз?

Володя берилган бу жиддий топшириқдан қувониб, ғурурланиб кетди...

— Вова учун нима ишлар қилинади?— Яна кулимсираб сўради дадаси.

— Қолган ҳамма вақт Вова ихтиёрида бўлади.

Уларнинг иккиси ҳам хохолаб кулишди. Бу гапни дадаси дафтарга биринчи топшириқлар ёзилганда айтган эди, энди Вова ҳар куни охирги саволга жавоб бергандан кейин шу сўзни қайтаради.

Григорий Максимович йўл-йўлакай ўғлига ҳар хил нарсаларни ўргатарди, масалан, соатга қараб вақтни билишни, оғзаки ҳисоблашни ва бошқа кўп нарсаларни уқтирарди.

Энг муҳими дадаси болани ростгўй бўлишга ўргатиши эди. Володя баъзан «планни» бажармай ёки бирор ножўя ишлар қилиб қўядиган вақтлари ҳам бўларди, бундай вақтлар-да, у дадаси олдида берадиган «ҳисоботида» ўзининг айбларини очиқдан-очиқ тан олиши керак эди. Ана шундай ҳодисалар рўй берганида, Наталья Михайловна ягона талаб тўғрисидаги шартни бузарди, ота билан ўғилнинг ўртасида бўлаётган гапларга аралашиб, боланинг айбини енгиллатишга ҳаракат қиларди. Бундай пайтларда баъзан Григорий Максимовичнинг сабртоқати тугарди. У хотинига қаттиқ гапирарди:

— Ахир,— ёрдам бериш қўлингдан келмаса, ҳеч бўлмаганда аралашмай тур.

Бундай халал беришларга қарамай, мактабга кирадиган йилигача Володя кўп жиҳатдан ўзгарди; инжиқлиги йўқолди, «ўзига — ўзи хизмат қилиш» кўникмаси пайдо бўлди, унда меҳнатга ҳавас уйғонди, ўзини интизомли тутиш ва катталарни ҳурмат қилиш, билимга қизиқиш ва кузатувчанлик туйғулари ривожланди. У отасига батамом меҳр қўйиб, қолди, шу боисдан отаси билан бўладиган кечқурунги учрашувни сабрсизлик билан кутарди.

Григорий Максимович ҳам ўғли билан ҳар кунги учрашувни яхши кўрарди. У бир неча марта Макаренконинг оилада болаларни тарбиялаш учун кўп вақт керак эмас, балки оз вақтнинг ўзидан фойдалана билиш керак, деган қимматли маслаҳатини эслади. Болаларнинг кундалик турмуши тўғри ташкил этилса, у ота-онаси уйда бўлмаса ҳам тарбияланаверади. Иккинчи энг зарурий шарт— оилада ягона талабчанликнинг бўлишидир. Григорий Максимович ота-оналар билан мактаб ва оилада ягона талабчанлик бўлиши тўғрисида бир неча бор суҳбат ўтказди. Бироқ оиланинг ўзида ҳам ягона талаб бўлиши жуда зарур эканлигини ўз шахсий тажрибасидан билмагунча, бу масаланинг аҳамияти ва кучини тасаввур этолмаган эди.

Ўша йили Григорий Максимович Макаренконинг машҳур «Ота-оналар учун суҳбат»ини ўқиб чиқиб, ўз синфида болаларнинг ота-оналари учун оилада ягона талабчанлик бўлиши тўғрисида бир неча лекциялар тайёрлади. Лекин Василий Акимович буни билиб қолиб, бу лекцияларни колхоз клубида ота-оналар йиғилишларида ўқиб беришни илтимос қилди. Лекцияга колхозчилар ҳам жуда қизиқиб қолишди, навбатдаги ҳар бир лекцияга келадиган одамлар сони тобора кўпайиб борди.

Григорий Максимович тартибсиз, дангаса, паришон болаларнинг ота-оналарини алоҳида назорат остига олди. Бундай болаларнинг баъзисида яккаю ёлғиз ўғли отасининг «эркатойи», онаси гарчи отанинг эркалатиши ўғлига ёмон таъсир қилаётганини сезиб турсада, отага ҳеч нарса деёлмайди. Бошқа бир оилада эса энг кичигини «кенжатой» деб, она эркалатади, ота бўлса, оиласи билан шуғулланишга вақт топа олмайди, фақат ўғли ёки қизи устидан шикоят тушгандагина эр-хотин нима қилишини билмай қолади. Григорий Максимович ана шундай ота-оналар билан, уларнинг уйларига бориб бир эмас, икки эмас, то бирор ижобий натижа чиққунча суҳбат ўтказаверди.

Григорий Максимовичнинг мактабдаги ва колхоз аҳолиси ўртасидаги хилма-хил фаолияти, ўғли билан муттасил шуғулланиб туриши хотини билан муносабатдаги кўнгилсизликларни бироз бўлсада унинг ёдидан чиқарарди. Лекин кўнгилсизликларни бутунлай эсидан чиқариб юбора олмас, барибир дарди оғирлашар, юраги қисиларди. Балки, Наташанинг ундан кўнгли совигандир? Лекин вақти-вақти билан у шундай меҳрибон, мулойим, сертакаллуф бўлардики, шундай пайтларда Григорий Максимович ўзининг шубҳаланиб юрганларидан уялиб кетарди. Бироқ бирга яшаш тобора оғирлашиб бораверди.

(Давоми бор).

(Давоми Боши газетанинг 30 декабрь ва 2, 3, 4, 5 январь сонида).

Чилонзор районидаги 120-болалар боғчасида меҳнаткашларнинг 90 фарзанди тарбияланмоқда. Боғчада болаларнинг намунали тарбияланиши учун барча шароит мавжуд.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) тарбиячи З. Тинчирова ва боғча мудираси Ҳ. Исаева ўртоқлар болалар билан машғулот ўтказаётирлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ТИЛШУНОСЛИККА ОИД ЙИРИК АСАР

Шу вақтга қадар ўзбек адабий тилининг лексикаси, фонетикаси, грамматикасини қамраб олган яхлит бир асар йўқ эди.

Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти ходимлари томонидан тайёрланган «Ҳозирги ўзбек адабий тили» асарини нашрдан чиқарди. Асар икки томдан иборат бўлиб, 55 босма листдан ортиқроқ. Китобнинг иккала томи ҳам кўзга кўринган тилшунос олим, филология фанлари доктори Ғ. Абдураҳмонов таҳрири остида чиққан.

«Ҳозирги ўзбек адабий тили»нинг биринчи томида ҳозирги ўзбек адабий тилининг лексикаси, фонетикаси ва морфологияси таҳлил этилган. Ўзбек тилининг сўз бойлиги, сўзларнинг ўзига хос хусусиятлари, товуш системаси, сўзларнинг тузилиши, сўз туркумлари, уларнинг семантик ва грамматик хусусиятлари батафсил анализ қилинади.

Асарнинг иккинчи томида ўзбек адабий тилининг синтактик қурилиши атрофлича таҳлил этилган.

«Ҳозирги ўзбек адабий тили» асари (иккала томи ҳам) ўзбек адабий тилини тасвирий норматив асосда ёритади. Асарда ҳар бир қоида турли-туман мисоллар орқали изоҳланган.

Хуллас, ҳозирги ўзбек адабий тилини атрофлича ёритиб берган мазкур асар ўзбек тилшунослиги тараққиётига қўшилган муносиб ҳисса бўлади.

Китоб тилшуносларга, филология факультетларининг тилшунос ўқитувчилари ва студентларига, аспирантларига ва ўрта мактабларнинг она тили ўқитувчиларига ҳамда умуман ўзбек тили масалалари билан қизиқувчи барча кишиларга мўлжалланган.

Н. ҚОРАБОЕВА.

„ЧОЙ ВА ЧОЙХОНА ИЗЛАБ“НИ ЎҚИБ

ДОҒНИ ЮВАЙЛИК

«Тошкент оқшоми» газетаси ўз саҳифасида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, ҳурматли профессор Яҳё Ғуломовнинг «Чой ва чойхона излаб» мақоласини босиб чиқариш билан муҳим бир масалани кўпчилик муҳокамасига қўйди. У ҳам бўлса гузар ва маҳаллаларда замонавий чойхоналарнинг бўлиши зарурлигидир. Дарҳақиқат, Ўрта Осиё шароитида ҳар бир гузарда, бозорда ва маҳаллада чойхонанинг бўлиши ҳар томонлама мақсадга мувофиқдир. Ишдан қайтгач, чойхонага чиқиб битта чойнакда чой ичиб ёру дўстларинг билан суҳбатлашиш ёки маҳалладаги янгиликлар билан танишиб бориш қандай яхши. Шунингдек аҳоли ўртасида агитация-пропаганда ишини олиб боришда анча енгиллик туғилади.

Мақолада кўрсатилганидек, ҳақиқатан ҳам илгарилари ҳар бир маҳаллада чойхона бўлиб, аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишлар олиб бориш нормал ҳолда эди. Чойхоналар трест ихтиёрига ўтгач, аввалги мавқеини йўқотиб қўйди. Ҳамма чойхоналарга бир хилда трест томонидан план берилиши, айрим маҳаллалардаги чойхоналарнинг ўз-ўзидан бекилиб қолишига сабаб бўлди. Октябрь районидаги «Коммуна», «Суръат», «Қўштут», «8 март» ва «Ленинчи» маҳаллаларида яхшигина чойхоналар бор эди. Улар трестга ўтгач, бекилиб қолди. Бу чойхоналарни тезда тиклаш мумкин, фақат уни маҳалла комитетига ҳавола қилинса, чойхонани тартибга солиб юбориш мумкин. Трест ихтиёрига топширилган «Қўштут» маҳалласидаги чойхона бузиб ташланди. Қайтадан тикланмай аҳоли сарсон бўлиб қолди. Чунки, трест раҳбарлари фақат даромадни ўйлайдилар. Бу келтирилган таъбирнинг сабаби бор. Илгари «Қўштут» маҳалласидаги чойхонада даромад кўп тушар эди. Чунки, «Қўштут» серқатнов йўл ва маҳалланинг марказидир. Шу сабабли трестдагилар бу чойхонага кўпроқ «ихлос» қўйган эдилар. Путурдан кетган чойхона бузилгач, трест раҳбарлари ҳаражатдан қочиб, эндиликда маҳаллани эсга олмай қўйдилар. Мана ҳозир чойхона ўрни остановка қилинган.

Ўрни келганда трест ихтиёридаги сердаромад чойхоналарнинг аҳволи ҳақида икки оғиз гапирмай бўлмайди. Масалан, Октябрь колхоз бозоридаги 1-ошхоналар трестига қарашли кавобхона ёнидаги чойхонани олайлик. Бу ерда чой ичиш учун бўлмаганда 20 минут чойнак кутиб, сўнг чойхоначидан чой дамлатиб оласиз. У нормадаги чойни солмайди. Бунинг устига лаби учган пиёла билан бурни синиқ чойнакни қўлингизга тутқазгач, таъбингиз тирриқ бўлиб кетади.

Республикамизда машҳур бўлган Чинни заводига эга бўлган Тошкент аҳолиси дурустроқ чойнак пиёлага ёлчимаса. Чойхоналарга чойнак билан пиёла олиб бериш трест раҳбарларининг хаёлига ҳам келмайди. Агар сиз «Олой» ва «Госпитални» бозоридаги чойхонага кириб қолсангиз, бундан ҳам ёмон аҳволни кўриб ёқангизни ушлайсиз.

Туркман бозорида эса чойхона йўқлигидан айрим кустар «чойхоначилар» ҳар бир чойнак чойни 10 тийиндан пуллаб юрибди. Мана булар ҳаммаси арзимаган нарсадек кўринса-да, аммо гўзаллашиб бораётган пойтахтимиз ҳаётига доғ бўлиб тушмоқда. Бу доғларни йўқотайлик.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ.
«Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитети оммавий-сиёсий ишлар бўлими бошлиғи.

ЛЕНИН БУРЧАГИ ҲАМ БЎЛСИН

Қибрай, Кўкча ва ишчилар шаҳарчасидан дўстлар ва қариялар меҳмон бўлиб келган эдилар. Уларга «Чой ва чойхона излаб» мақоласини ўқиб бердим.

— Балли, сизга Алихон,— деди Набихўжа ака.

— Ким ёзибди ўзини, билсак бўладими!— деб сўради кўкчалик Шарифхон.

— Бўлади. — Катта олимларимиздан Яҳё Ғуломов деган профессор ёзибди.

— Отасига минг раҳмат, ўша олимнинг. Росаям аниғини ёзибдими. Зокир ака!— деди Ҳакимбек ака.

— Нимасини айтасиз, худди бутун Тошкентимизни, ҳатто ҳамма чойхоналарни бирма-бир айланиб чиққан одамга ўхшайди-я! Ёнидагиларга қараб чиқди, Набихўжа ака.

Ҳаммамизни талабларимизни ифодалабди олим: чойхоналар кўпайсин, улар шинам ва озода бўлсин, уларда чиройли чойнак-пиёлалар бўлсин, қип-қизил лоладай шолча-гиламлар тўшалиб, яхши стол-стуллар ҳам қўйилсин.

Ҳурматли профессор Яҳё Ғуломовнинг мақоласидаги барча фикр ва таклифларини тўлиқлигича қўллаб-қувватлаймиз ва қуйидаги таклифларимизни айтамиз.

Ярим аср давомида меҳнаткаш оммага яхши хизмат кўрсатиб келган «Қизил чойхоналар» кўплаб очилсин ва замонавий, чиройли ускуналар билан таминлансин. Ўқув юртлари, уни йирик махсус ётоқхоналари, завод — фабрикалар, дам олиш уйлари, санаторийлар, парклар қошида ва шаҳарларни бирлаштирувчи катта-катта йўллар бўйида, районларимиз марказларида, Тошкент — Чирчиқ йўлидаги «Салом» каби чойхоналар қурилса, аҳолига ва йўловчиларга катта қулайлик яратилган бўлур эди.

Бу чойхоналардан келган даромаднинг маълум қисмини унинг ободончилиги учун ажратилса янада яхшироқ.

Чойхоналарнинг ҳар бирида газета-журналлар, шахмат-шашка ва оммабоп адабиётлар билан бойитилган Ленин бурчаги бўлиши керак.

А. ҚОДИРОВ,
педагог.

ҲАЖВИЯ

ПОЙГА

Ахир, қандай қилиб қуй олиб келганн одамга эчки қайтарасан?! Тўй, чақириқ ҳар куни бўлаверадиган нарса эмас-ку! Шунда қилмасанг, қачон қиласан! Эр-хотин маслаҳатни бир жойга қўйиб, ўзимизни уларга қараганда тантироқ, меҳмондўстроқ, қолаверса қўли очиқ одамлар эканлигимизни билдириб қўймоқчи бўлдик. Ким буни пойгага айланиб кетишини билибди, дейсиз?! Эртага уларникида тўй, ўғил тўйи.

Вақтлик туриб телевизорга жамғариб юрган пулларни олиб, бозорга жўнадик. Бозорни икки соат оралагандан кейин «манман» деган тойга икки юзни санаб бериб ўғлимга етаклатдим. Тўй ўтди.

Бир ҳафта ўтмай ўғиллик бўлдим. Эртасигаёқ ажойиб қўшним совға-саломлар билан ўғил муборакка келиб кетдилар. Азиз меҳмонларни қанчалик иззат-ҳурмат билан кутиб олганлигимизни ўзингиз тушунарсиз, албатта. Кетар чоғларида келаси ҳафтанинг чоршанба куни бизларни кутажакларини айтиб кетишди. Уларнинг одамохунлиги хотинимга жуда ёқиб кетган экан, кечгача мақтади. Ҳақиқатан ҳам мақтаса арзигулик одамлар.

Тайинланган куни ҳали чиқмаган маошим ҳисобига бир одамдан қарз кўтариб, беш метр шерст ва яна бошқа совғалар олиб келдим. Қани энди, мана шу машмаша бўлмаса-ю, ўзимга зўр бир костюм-шим тиктириб олсам. Ўзи ҳам зўр мато экан. Ҳа, майли, костюм-шим киймасак ҳам, обрў жойига тушса бас.

Меҳмондорчиликни ҳам яхши ўтказиб келдик. Кўп ўтмай орамизда шундай борди-келди пайдо бўлдики, у ёки бу ҳафта, улар ёки биз бормасак, бир-биримиздан хавотир оладиган бўлиб қолдик. Мана, бориш бизнинг навбатимиз. Лекин пул топишнинг иложи йўқ. Ошналаримдан олай десам, шундоқ ҳам ҳаммасидан қарзман. Уч-тўрт галдан бери маошни қўл кўради-ю, уй кўрмайди. Бу пойганинг охири кўринмайдиганга ўхшайди-ку! Хўш, мен-ку маош олсам ҳам шу аҳволга тушдим. Улар-чи? Хўш унинг маоши неча пул бўлиши мумкин? Узоқ борса икки юз сўм бўлсин; бари бир мендан беш баттар ҳолатга тушиши керак эди. Йўқ, у пойгада ютқазадиганга ўхшамайди. Топдим, унинг менга ўхшаб телевизорга эмас, машинага йиғиб юрган пули бўлиши керак. Шу пули тамом бўлишини кутай.

Эртага уникига боришим керак, лекин пул... Бозорга боришдан бошқа чорам қолмади. Кейинги икки галда келган совғаларни олиб, рўмолга тугдиму, олд эшик қолиб, орқа эшикдан, атрофга олазарак бўлиб бозорга кириб бордим.

Бозорда одам кўп. Ит эгасини-ю, мушук бекасини танимайди. Кимга кўрсатиш-у, кимга сотиш керак.

— Сотиладиган мол-полинг борми, ука? — қаршимда элликларга бориб қолган бир киши турарди.

— Ҳа,— дедим шошиб, тайёр олувчи топилганидан суюниб.

— Буёққа юрақол, — деди гўё менга эмас, ўзига-ўзи гапиргандек. Бозордан ташқарига юрди. Кетидан чиқдим. Девор панасига ўтиб, тугунчанинг ичидагиларни кўра бошлади.

— Менинг бир мижозим бор, бир соат олдин келганингизда кўрардингиз, ўшанга ўхшатиб кетаркансиз,— деди бир оз кулиб.— Ҳафтада келиб туради: сизга ўхшаб атрофга олазарак бўлиб ўлади. Ўрганиб қолганда.

Баҳосига савдолашиб ўтирмадим. Киши ниҳоят пулни икки мартадан санаб, қўлимга берар экан:

— Энди бўхчага жойлаштириб юборасизда, бугун бозор яхши бўлиб, кўпроқ мол олиб қўйгандим.

Мен бўхчага молларни сола туриб, унинг ичидаги таниш матога кўзим тушди. Беихтиёр қўлимга олдим. Не кўз билан кўрайки, кечаги шерст. Энди бу кишининг атрофга олазарак бўлиб, ҳатто, пулига ҳам қарамай сотиб кетадиган мижозининг кимлиги менга равшан бўлди. Мен қаҳқаҳ отиб кулиб юбордим. Чол ҳайрон бўлиб, қўрқув билан атрофга қаради.

Мен бозордан чиқиб, эртанги қарз уздига, очиқроғи келгуси пойгага тайёргарлик кўриш учун магазинлар томон тез-тез юриб кетдим.

М. ОРИФЖОНОВ.

Чилонзор районидаги Алишер Навоий номли маданият саройида ўзбек музика ансамбли ва ўйинчилар группаси ўзларининг музика ва рақсосалари билан кўпчиликни олқишига сазовор бўлишган.

СУРАТДА: ўйинчилар группаси.

А. Тўраев фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

КАМБОДЖА. Мамлакат пойтахти Пном-Пень кўчаларида.
В. Харьков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

НИГЕРИЯ РАҲБАРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

АККРА. Гана пойтахти яқинидаги Абури деган жойда Нигерия ҳарбий ҳукуматининг Нигериядан бу ерга келган раҳбарлари ва Нигерия вилоятлари губернаторларининг кенгаши очилди.

Маълум бўлишича, кенгашдан кузатилган мақсад — Нигериянинг келгусидаги давлат қурилиши масаласида рўй берган ихтилофларни бартараф қилишга уринишдан иборат. Нигерия раҳбарларининг кенгаши тамомила махфий ўтказилмоқда.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ЎҚИШ БЕПУЛ БЎЛАДИ

КАМПАЛА. Шу йилнинг январь ойида Бурундидаги бошланғич ва ўрта мактабларда, шунингдек олий ўқув юртларида умумий бепул таълим жорий қилинади. Бужумбура радиосининг хабар беришича, Бурунди президенти полковник Мичомберо янги йил муносабати билан мамлакат халқига йўллаган мактубида шу гапларни айтган.

СУРИЯНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

БАЙРУТ. Бош министр Рашид Караме қуйидагиларни айтди. «Сурия билан «Ирак петролеум компани» ўртасида чиққан можарода Ливаннинг Сурия позициясини қўллаб-қувватлаши қардошларча бирдамлик туйғуларига асосланибгина қолмай, балки ҳар иккала мамлакат манфаатларининг бирлигига ҳам таянади. Рашид Караме «Ирак петролеум компани» билан тузилган шартларга мувофиқ, нефть чиқаришдан Сурия фойдасига ажратиладиган маблағларнинг оширилиши бу маблағларни Ливан фойдасига ҳам кўпайтирилишидан далолат беради, деб таъкидлади.

КОНГО ҲУКУМАТИ ВАКИЛИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Белгия ҳукумати «Жениралъ Конголе де минерэ» акционер ширкатининг тузилишига қарши репрессия чораси сифатида НАТО мамлакатлари ёрдами билан халқаро майдонда Катанга мисининг сотилишига йўл қўймаслик учун уриниб кўрган эди. Конго (Киншаса) информация масалалари билан шуғулланувчи олий комиссари Жан-жак Канде Бельгия ҳукуматининг ана шу уринишини кескин қоралади.

Конго ҳукумати, деди Канде, собиқ «Юнион миньер»нинг ишларини янги акционер ширкат «Жениралъ Конголе де минерэ» зиммасига юклади. Конго экономикасининг издан чиқишига йўл қўймаслик учун бундай чора кўрилди. Бундан ташқари, ҳукумат «Юнион миньер» мол-мулкларининг учдан икки қисми — заводлар, установкалар, тўғонлар, машиналар, омборлар ва транспорт Конго давлатининг мулки эканлигини ва мамлакатнинг ер ости бойликлари ҳам шу давлатга қарашли эканлигини эътиборга олди.

(ТАСС).

ЖИГАР РАНГ ВАРАҚА

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. (АПН мухбири). Почтальон бир уюм газета ва журналлар билан бирга Мюнхендан келган яшил рангли конвертни ҳам келтирди. Унинг ичидан тўртта букланган, темир крест тасвирланган жигар ранг рангли варақа ҳам чиқди. Бу «Дойче националь-унд зольдатенцайтунг»ни ўқишга даъват этди. Варақада кўрсатилишича газета немисларнинг «Шарқий территориядаги дахлсиз ҳуқуқлари», «немис ҳарбий жиноятчиларини умумий афв эттириш» учун курашади, ўтмишни бир ёқлама бартараф қилиш»га қарши чиқади ва бошқа шу кабилар.

Реклама авторлари «Миллий ва демократик кайфиятдаги Германиянинг энг асосли овози» бўлган бу газетага дарҳол обуна бўлишга чақирадилар. Бу «Германия»нинг нималигини газетанинг кейинги сонларини кўздан кечириб била оласиз. Газета саҳифаларининг ҳаммасида нацистларнинг фикри очиқдан-очиқ сезилиб туради. Бунақаси ҳатто гитлерчиларнинг расмий органи бўлган «Фелькишер беобахтер»да ҳам учрайвермайди.

«Дойче националь-унд зольдатенцайтунг» газетасининг саҳифалари фашист шиорлари ва чақириқлари билан тўлиб кетган. Унинг ҳар бир саҳифасидан ё эсэсчи ёки вермахтнинг яксон қилинмай қолган гитлерчи урушқоғи безрайганича тиржайиб, боқиб туради. Деярлик ҳар бир сонда «Фюрер»нинг портрети бор.

Газета фашист урушқоқларнинг мақтанчоқлик билан ёзилган эсдаликларини ҳар сонида ёритади. Милитаристлик ва реваншчилик адабиётларини зўр бериб тарғиб қилади. Тавсия этилаётган китоблар рўйхатида «Фюрер» ҳақида ёзилган нарсалар муҳим ўринни эгаллайди. Мана улардан баъзи бирлари: Вернер Мазернинг «Майн кампф» ҳақида, Макс Домаруснинг «Гитлернинг 1932 — 1945 йиллардаги нутқлари», Андерас Хилльгрубернинг «Гитлернинг стратегияси» китоблари ва ҳоказо.

Газета ўзининг ҳар бир сонида ҳарбий жиноятчиларни оқлашни талаб қилмоқда. Гитлерчи жаллодларнинг оммавий йиртқичлигини газета ё бутунлай инкор этади, ёки айрим «ҳазилкаш»ларнинг беозор найрангларн қилиб тасвирлашга уринади.

«Бухенвальдда ҳақиқатан нима бўлган эди» деган мақолаларнинг бирида авторлар эсэсчиларнинг қора ишларини оқлаш учун зўр берадилар.

Учинчи рейхга қарши курашган кишиларнинг ҳаммаси ёмон отлиққа чиқарилади. Иттифоқчиларнинг армиялари сафида фашизмга қарши курашган атоқли публицист, рассом, артист, сиёсий арбоблар газета саҳифаларида «фатерланд хоинлари» деб аталади. Мамлакатда ҳокимиятни фашистлар эгаллагандан кейин чет элга кетган артистка Марлен Дитрих расми тагига «У ўзини парашют билан Германияга олиб бориб ташлашни сўраган эди. Бироқ ташлашмади. Афсус...» деб ёзилибди.

Социалистик лагерь мамлакатлари ҳақида гап борганда, газета алоҳида ғазаб ва нафрат билан ёзади. У дағдаға ва туҳмат қилади, ҳатто талаб этади. Унинг талаби эса ўша-ўша: «Германия рейхининг шарқий ерлари».

Газета Одер ва Нейси чегараси нариёғида шарққа томон чўзилиб кетган ерларни эслаб, «Бу ерда ҳозир ҳар бир тош бизни соғиниб йиғламоқда: вақтинча йўқотилган ерларни қайтариш ва иложи борича тезроқ қайтариш керак» деб асабий бақиради.

Газета бошқаларнинг территорияларига бўлган реваншчилик даъволарини ГФРнинг ҳозирги молия министри Штрауснинг «Германия 1937 йил чегараларида», Одер ва Нейси бўйича чегараларнинг «қонуний эмаслиги» ва бошқа шу каби сиёсий баёнотларини далил қилиб мустаҳкамлайди.

НДПнинг Гесене ва Баварияда парламент сайловларидаги ютуғи «Дойче националь-унд зольдатенцайтунг»лик нацист пропагандистлар томонидан завқ-шавқ билан кутиб олинди. «Бу кишилик соғлом идрокининг тантанаси бўлди!» деб хитоб қилади газета.

Кейинги вақтларда газета нашриётчилари анча активлашиб қолдилар. Унинг газетхонлари орасида фашистлар кайфиятидаги ҳарбий хизматчилар, айниқса бундесвернинг коммунизмга ва социалистик давлатларга қарши руҳда тарбияланаётган ёш солдат ва офицерлари бор. «Дойче националь-унд зольдатенцайтунг» газетаси жарчилик қилаётган ифлос нацист пропагандасининг оқими Ғарбий Германия бўйича қаршиликсиз тобора кенгроқ ёйилмоқда. Бонн ҳукмдорлари нацистлар идеологиясининг кучайиб бораётган таъсирини жимгина томоша қилмоқдалар. Афтидан бу уларга жуда маъқул тушаётган бўлса керак.

Л. БУРНЯШЕВ.

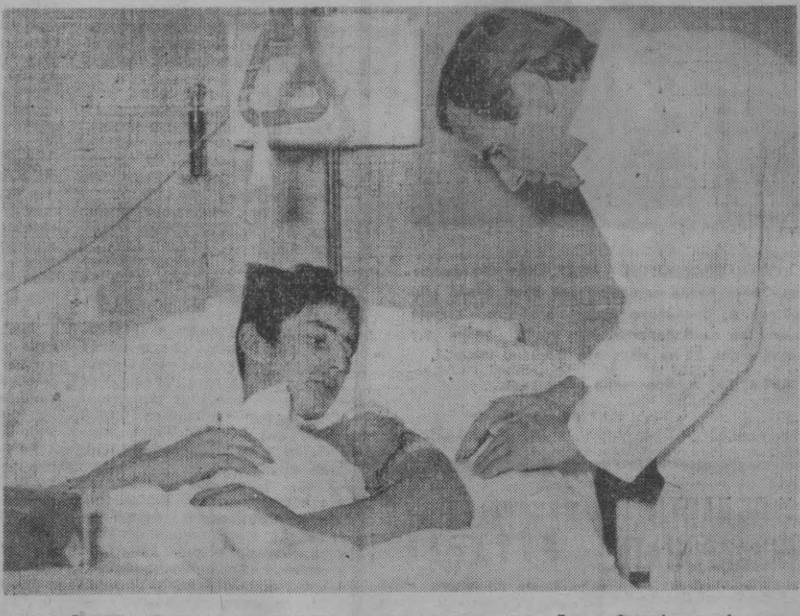

ШВЕЙЦАРИЯ. Люцернедаги хирургия клиникасининг доктори Бруно Фогт [суратда] яқинда бахтсиз ҳодиса туфайли мутлақо узилган қўлни бемор танасига улаб, ниҳоят камёб операцияни амалга оширди.

Шаҳар территориясидаги механика устахоналаридан бирида яқинда иш бошлаган ўн олти ёшли Юерберт Нэплиннинг қўли фрезер станогига тушиб қолди. Шифохонага келтирилган йигитчани жароҳат характерини кўрган бош врач жафокашга ёрдам беришга уриниб кўрди. Шошилинчда эсдан чиқарилган қўл 75 минутдан сўнг келтирилди. Операция уч соат давом этди. Қоннинг нормал айланиши ва бир ҳафта ўтгач, бемор қўл нервидаги реакция хирургни муваффақиятдан умидвор қилди.

КЕЙСТОН — ТАСС фотоси.

СПОРТ

СПОРТЧИЛАР ҲАҚИДА

РАУФ ПОЛВОН

Рауф Саидов самбо, классик ва миллий кураш бўйича маҳоратли спортчи сифатида шаҳримизда эътибор қозонган.

У дастлаб машҳур курашчи Эшон Ғозихонов раҳбарлигида классик кураш сирларини, кейинчалик эса Н. Ларен раҳбарлигида эркин кураш сирларини ўрганди. Ёш Саидов спортнинг бу икки тури бўйича маҳоратини ошира бориб, тез орада шаҳар ва республикада ўз вазн категорияси бўйича биринчи ўринларни эгаллади. Рауф 1953 йил бу чемпионлик номини каттталар ўртасида ҳам такрорлади. Р. Саидов кейинчалик Харьков шаҳрида армия сафида хизмат қиларкан, курашнинг учинчи тури: самбо билан шуғулланди. Уч йил давомида Харьков шаҳрида эркин ва классик кураш бўйича ўтказилган мусобақаларнинг ғолиби бўлди. У армиядан қайтгач миллий кураш билан ҳам шуғуллана бошлади.

Р. Саидов классик кураш бўйича 1956 — 1958 йиллар давомида шаҳар, республика, Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари мусобақаларининг ғолиби бўлди. Эркин кураш бўйича эса «Спартак», «Динамо» спорт жамиятлари Бутуниттифоқ мусобақаларининг мукофотини қўлга киритди. Шунингдек, Рауф полвон курашнинг самбо тури бўйича шаҳар ва республика биринчилиги мусобақаларининг мукофотчиси, «Динамо» жамиятининг Бутуниттифоқ мусобақасида биринчи ўринни эгаллабгина қолмай, шу йиллари у миллий кураш бўйича ўтказилган мусобақаларда ғолиблик лентасини ҳам бир неча бор кўксига таққан...

Асқар полвон, Эгамберди полвон, СССР спорт мастерлари Ризо Фозилов, С. Пирназаров, республика чемпиони Х. Йўлдошев, Тўрақул Ҳамроқуловлар каби республикада миллий курашни ривожлантиришда Рауф Саидовнинг ҳам хизматлари катта. У бир неча йил Ўзбекистон кураш ва миллий кураш федерациясининг раиси бўлиб ишлар экан, курашнинг ҳамма турларини, айниқса миллий курашни оммавийлаштиришда жонбозлик кўрсатди. Спорт залларида, истироҳат боғларида кўрсатув чиқишлари уюштирди. Бу мусобақаларда Рауф полвоннинг ўзи шахсан қатнашди.

Р. Саидов тренерлик қилиб, Ж. Орифжонов, И. Очилдиев, М. Тошхўжаев, М. Расулев, Н. Муҳиддинов, М. Шарипов каби спортчиларни етиштирди. Бу курашчиларнинг деярли кўпчилиги СССР спорт мастерлигига номзоддир.

У биз билан суҳбатда шогирди Рўзибой Очиловнинг Белоруссиядан йўллаган хатини ўқиб берди. Очилов армия сафида хизмат қилиб юрганини, республика биринчилиги мусобақасида қатнашиб, биринчи ўринни эгаллаганини ва мастерликка кандидат нормасини бажарганини чексиз миннатдорчилик билан ёзиб юборган.

Р. Саидов бундай хатларни ўз шогирдларидан кўплаб олиб туради...

Шу кунларда СССР спорт мастери Р. Саидов физкультура ва спортни ривожлантиришда тинмай меҳнат қилмоқда. У Ўзбекистон ССР Халқ Маорифи министрлигининг спорт бўлимида инспектор вазифасида ишлаб келмоқда.

А. ТУРҒУНОВ.

ФАБРИКА СПОРТЧИЛАРИ

Биз Йўлдош Охунбобоев номидаги бош кийимлар фабрикасининг эшигидан кириб борганимизда вақт тушга яқинлашиб қолган эди. Ҳамма ишчилар ўз иши билан машғул. Шу пайт қаршимиздан ўрта бўйли бир аёл чиқиб, бизни қарши олди. У ўзини Нина Шумкина деб таништирди. Н. Шумкина фабрика бўйича физкультура ва спорт ишларига раҳбарлик қилади.

— Фабрикамиз ишчилари,— дея сўз бошлади Н. Шумкина,— ҳар куни эрта билан ижодий меҳнатни эрталабки гимнастика машқлари билан бошлайдилар. Чиндан ҳам бу ерда эрталабки гимнастика машқлари одат тусига кириб қолган...

Мана, ҳозир тушки овқат пайти. Ишчилар ўзларининг тикаётган ишларини иш столи устида қолдириб, маданий дам олиш учун турли ўйинлар билан машғул. Бир чеккада икки йигит куч синашяпти. Моҳирлик билан урилган коптокчани қайтарган йигит ўзини ўйинга тез мослай олди шекилли, рақибини шошириб қўйди. Урилган тўплар сони ошган сайин кураш авжига чиқарди. Лекин қўлидаги ракеткани усталик билан ўйнатиб, ўқдек учиб келаётган коптокчани моҳирона рақиб майдончасига йўллаган Тўлқин Мусаев устун келди. Чиндан ҳам фабрика ишчилари ўртасида стол тенниси бўйича Т. Мусаевга тенг келадиган ўйинчи йўқ. Яқинда у биринчи разряд нормасини бажарди. Фабрикада спортнинг ҳамма турлари бўйича: стол тенниси, волейбол, шахмат, шашка, бадиий гимнастика каби тўгараклар мунтазам ишлаб турибди. Тўгаракларни Н. Шумкина раҳбарлигида разрядли ишчи спортчилар бошқариб боришмоқда. Фабрика ишчилари бўш бўлишдими, дарров спортнинг бирор тури билан машғул бўлишади. Н. Шумкинанинг тинмай ишлаши натижасида кўплаб малакали спортчилар етишиб чиқди. Стол тенниси бўйича биринчи разрядли Т. Мусаев, иккинчи разрядли Т. Маннопов, шахмат бўйича биринчи разрядли Р. Ўринбоев, Р. Муҳамедов, бадиий гимнастика бўйича С. Қориева, А. Казаковлар тўгаракларни бошқариб боришяпти. Фабрикада стол тенниси бўйича ўнга яқин иккинчи разрядли, волейбол бўйича 10 дан ортиқ учинчи разрядли, шахмат бўйича 10 дан ортиқ иккинчи разрядли спортчи ва жамоатчи инструкторлар етишиб чиқди. Ҳозирги кунда бу спортчилар спортнинг барча турлари бўйича область касаба союз ташкилотларининг XIV спартакиадасига тайёргарликни қизитиб юборишган.

Йўлдош Охунбобоев номли Тошкент бош кийимлар фабрикасининг ишчилари ўз касбларини қандай севсалар, спортга ҳам шундай қизиқиш билан қарайдилар.

Т. АЮПОВ,
А. НАСРИДДИНОВ.

СПОРТ

ЙЎЛ-ЙЎЛАКАЙ

САНСАЛОРЛИККА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

Студентларнинг аксарияти бошқа шаҳар ва қишлоқлардан келган. Шунинг учун улар ўз ота-оналари ва ёру-биродарларидан тез-тез хат, пул, совға олиб турадилар. Дарсдан чиқиб почтахонага бир учраб ўтиш биз учун одат тусига кириб қолган.

95-алоқа бўлими Студентлар шаҳарчасида жойлашган. Ундан хат, совға, пул у ёқда турсин, ҳатто кундалик газеталарни ҳам ўз вақтида ололмай қийналяпмиз. Сабабини бошлиқ Киселевадан сўрасак, у тескари ўгирилиб: «Начора, почтальонлар етишмайди, штат беришмаса нима қилай» деб баҳона қилгани-қилган.

95-бўлимдагилар мижозларининг асабига тегишни ўзларига касб қилиб олишган. Масалан, «Шикоят ва таклифлар» дафтарига назар солсангиз, В. М. Киселева тўғрисида айтилган бирорта яхши гапни тополмайсиз. А. Ҳидоятов кўча, 68-ҳовлида турувчи Йўлдош Эргашев икки ҳафтадан бери келган хатларимни ололмай сарсонман, деб ёзади. Н. И. Риц ёзиб қолдирган жумлаларидан: «Почтага келган пулимни олай десам, гоҳ кассир йўқ, гоҳ пул йўқ, деб овора қилишгани-қилишган. Бугун келсам «биз танаффус қилаяпмиз» деб ҳайдаб чиқаришди», деган сўзларни ўқийсиз.

Тошкент Политехника институтининг бир группа студентлари: Т. Нисанбаев, А. Тўйназаров, Ш. Эшмуродов, И. Исломов ва бошқалар ёзиб қолдирган шикоятда мана бундай дейилади:

«Бўлим бошлиғи В. М. Кисилёва одамларга ғоят қўпол муомалада бўлар экан. Биз хатларимизни кўриб беришни илтимос қилган эдик, у «сизлар кўпчиликсиз, мен эса биттаман» деб ўшқириб берди».

Бу қанақаси? Ахир почтадагиларнинг вазифаси келган хат ва телеграммаларни ўз вақтида эгаларига етказиш эмасми? Киселева эса қараб ҳам кўрмайди.

Зилзиладан кўпчилик оилалар ётоқхоналарга кўчиб келишган эди. Энди улар янги уйларга кўчиб кетишди. Бироқ обуна қилинган газета ва журналларни янги адресга ўтказишни илтимос қилиб келганларга ҳам бу почтахонадагилар «эрта келинг, индин келинг» деб važ-карсон қилишмоқда.

Алоқа бўлимидаги ходимларни ширин тилга келтирадиган, уларнинг элга хизматини яхшилайдиган раҳбарлар нима билан машғул? Афтидан Алоқа министрлигидаги ўртоқлар бу алоқа бўлимини эсдан чиқариб қўйишган бўлса керак.

Шу шаҳарчада истиқомат қилувчи студентлар номидан:
М. СОЛИЕВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

6 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 Куйлардан куйларга.
18.30 **Дўстлик қўшиқлари.**
19.20 Социализм мамлакатлари халқлари куйлари.
20.00 «Қўқон маркаси шарафи учун» деган эшиттириш (русча).
20.10 Кечки музикали учрашувлар. «Электрон» чолғу ансамбли бизнинг меҳмонимиз.
20.45 **Сиёсий билимлар радиоуниверситети.** «Партиянинг социалистик жамиятни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш ҳамда мамлакат мудофаасини кучайтириш учун кураши» деган суҳбат (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 «Дунё воқеалари» (ўзбекча).
22.10 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.
22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари (ўзбекча).
23.20 **Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт.**

7 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Ўзбек халқ қўшиқлари.
9.30 Республикада хизмат кўрсатган артист М. Муҳамедов чалади.
9.45 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. «Ғаллачиликнинг янги марралари сари» (тожикча).
10.30 Композитор И. Акбаров қўшиқлари.
11.10 «Халқ контроли амалда» (ўзбекча).
11.25 Симфоник куйлар.
12.15 Спорт эшиттириши (русча).
12.30 Эстрада артистларининг концерти.
13.30 Ўзбекистон композиторларининг фортепьяно куйлари.
16.15 **Ёшлар учун музикали соат.**
17.20 Уйғур куйлари.
18.10 Н. Поставничева ва С. Яковенко куйлайди.
18.30 Д. Соатқулов. «Фарғона квартети».
19.20 Озарбайжон куйлари.
20.00 «ОКТЯБРЬ» **радиостанциясининг программаси** (ўзбекча).
20.30 **Бадиий ҳаваскорлар концерти.**
21.20 «ОШИҚ ҒАРИБ ВА ШОҲСАНАМ» музикали драмасининг монтажи.
23.10 **Дам олиш концерти.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 СССР халқлари куйлари.
19.00 Рақс ритмлари.
19.30 **Алишер Навоий юбилейи олдидан.** «Навоий лирикаси». Филология фанлари доктори Х. Сулаймонов суҳбати (ўзбекча).
20.10 Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадасининг якунловчи концерти. Концерт трансляция вақтида ёзиб олинган (биринчи бўлим).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Бизе. «Дон Прокопио» комик операси.
16.00 СССР санъат усталарининг концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 «Звездочка». Телевизион журнал.
18.55 «Йўл-йўллик кул ранг»... Илмий-оммабоп фильм.
19.15 «Китеж шаҳрининг сеҳргари». Фильм-концерт.
20.00 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.
20.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Экономикани ўрганамиз».
20.40 Ота-оналар университети.
21.25 «ПУШЧИК ПРАГАГА ЖЎНАЙДИ». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

18.00 Шоирлар—болаларга.

Рус тилида:

18.25 Ўқув программаси. Сиртдан ўқувчи студентлар учун «Олий математика курси кириш қисмидан лекция».
19.35 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 «Здоровье». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.
20.20 «Ранг-баранглик».
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.15 «Октябрда пайдо бўлган театрлар». Моссовет номидаги Москва академик театри.
23.10 Янгиликлар эстафетаси.
24.00 Москва эшиттиришларининг охири.

7 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

11.00 «Қор қиз». Мультфильм.

Ўзбек тилида:

12.10 А. Панов. «Чемпион». Телеинсценировка.
12.35 «ЧОЛ ИБН ХАТТОБ». Бадиий фильм.
17.00 Болалар учун. «В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар».
17.30 Телевизион янгиликлар.
17.45 «Мен ва газ колонкаси». Кинофильм.
17.55 «ЁШЛИК» **студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари».**
18.55 «**Қалам ва қуш**». Кинофильм.
19.15 Совет Шарқи эстрада куйлари.
20.10 Телевизион янгиликлар (рус тилида).
20.20 Қўшиқчи-шоирлар. **Ўткир Рашид.**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Киносаёҳатчилар клуби.
22.00 Шоир Михаил Исаковскийнинг ижодий кечаси.
00.15 ТОС.
00.30 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КЎРСАТАДИ

14.00 Телевизион янгиликлар.
14.10 Мактаб ўқувчиларининг каникул кунларида. **«Тўрт танкчи ва ит».** Поляк телевизион бадиий фильмининг 6—7-сериялари.
15.05 Москвадан олиб кўрсатиладиган кундузги эшиттиришларнинг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида:

18.00 Болалар учун «Хўроз ва бўёқ». Кинофильм.
18.25 Ўқув программаси. Сиртдан ўқувчи студентлар учун «Чизма геометриядан дарс».
19.30 Телевизион янгиликлар.
19.40 «Табассум ҳамроҳингиз бўлсин», «Сирли суҳбат» Телефильмлар.

Ўзбек тилида:

21.00 «Табриклаймиз». Ҳужжатли фильм.
21.20 Телевизион янгиликлар.
21.30 **Ёш ижрочилар концерти.**
22.10 «УЛАР УТА ОЛМАЙДИЛАР». Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА —6/I да кечқурун **Травиата**, 7/I да кундуз **Мирондолина**, кечқурун **Аида.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/I да кечқурун **Ўғирланган умр**, 7/I да кундуз **Қутлуғ қон**, кечқурун **Оқ кабутар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан** ва **ўзбек цирк коллективи** иштирокида **ЦИРКДА АРЧА.** Томоша 10 январгача кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА

6 ЯНВАРДА

«Шантеклэр» маликаси — САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 6 ярим ва 8 яримда).

Хевсур қиссаси — «МИР» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 10 да).

Болалигим кечган йиллар— НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 10 да).

Қўлга тушмас Ян — «ДРУЖБА» (кечқурун), НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40 минутда).

Ева ухламоқчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 да ва 8 да).

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети шаҳар Советининг депутати Х. Р. Жунайдуллаевага эри
Абубакир ИСМАТУЛЛАЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси. 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор 83-02-49 дан 83-02-58 гача Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими—3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони 83.65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

6 ЯНВАРЬ, 1967 Й. Р. 05009. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. № А. 2300.